

12
2022

ISSN 1508-0641

NOWA CURRENDA

ENDDA

Miesięcznik
komorników sądowych

NDDA
NOWA
CURRENDA
DWA

NOWA CURRENDA

Miesięcznik
komorników sądowych

Redaktor naczelny: **prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska**

Redaktor prowadzący: Magdalena Kirska-Okuniewska

Redakcja językowa: Magdalena Kirska-Okuniewska

Projekt okładki: Karol Szczawiński

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo do skracania tekstów. Uprzejmie informujemy, że przesłanie tekstu artykułu czy opracowania na adres redakcji wiąże się ze zgodą na jego ewentualne opublikowanie na łamach czasopisma i przeniesienie na wydawnictwo przysługujących do niego praw autorskich. W przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających przeniesienie praw autorskich do tekstu na wydawcę autor zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie redakcję. Redakcja zastrzega sobie także prawo do wprowadzania zmian w nadesłanych tekstach.

Stali współpracownicy:

Agnieszka Żelazna

Mateusz Sztandur

dr Monika Ged

dr Joanna Szachta

dr Grzegorz Kamieński

Wydawca:

Currenda Sp. z o.o.

al. Niepodległości 703A, 81-853 Sopot

tel.: 58 550 38 75, 58 550 38 76

e-mail: nowa.currenda@currenda.pl

www.sklep.currenda.pl

czytelnia.currenda.pl

© Copyright by

Currenda Spółka z o.o.

ISSN 1508-0641

Spis treści

Od redakcji 6

AKTUALNOŚCI

Egzekucja przeciwko starostwu powiatowemu (urzędowi gminy) 9

DR JOANNA SZACHTA

Zastępstwo krótkotrwałe 15

MARTA PAWŁOWSKA

TEMAT NUMERU

Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji a przerwanie biegu przedawnienia roszczenia wierzyciela 26

DR MONIKA GED

ORZECZNICTWO

Przegląd orzecznictwa 45

MATEUSZ SZTANDUR

Okiem praktyka orzecznika 57

OPRAC. ANNA GOŁĘBIEWSKA

SAMORZĄD KOMORNICZY

Dobry zwyczaj? Mądrze pożyczaj! 63

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

25 lat minęło... 67

DR HAB. JOANNA STUDZIŃSKA PROF. ALK

TECHNOLOGIE I PRAWO

#hack4law 73

KLAUDIA MACIEJEWSKA

ZE ŚWIATA

70-lecie UIHJ 79

MAŁGORZATA PĘDZISZCZAK

Szanowni Państwo,

weszliśmy w najpiękniejszy czas w roku: radości, spotkań w gronie najbliższych, ciepłej rodzinnej atmosfery i wytchnienia. Ale jest to też czas, kiedy możemy sięgnąć po dobrą lekturę i nadrobić zaległości w czytaniu. W najnowszym wydaniu „Nowej Currency” znajda Państwo wiele różności.

Dr Monika Ged, radczyni prawna, omawia zagadnienie złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji w kontekście przerwania biegu przedawnienia roszczenia wierzyciela. Autorka przybliżyła poglądy doktryny oraz judykatury w zakresie skutków wniesienia wniosku egzekucyjnego przewidziane przez prawo cywilne materialne. Temat ten budzi liczne wątpliwości, a potrzeba ich rozwiania stanowi źródło wypowiedzi przedstawicieli nauki oraz praktyków. Szczególne znaczenie ma w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego, którego tezy stały się przedmiotem glos oraz odwołań w orzecznictwie sądów powszechnych. Autorka podkreśliła, że w obecnym stanie prawnym brak regulacji o charakterze szczególnym spowodował konieczność podjęcia dyskusji, która nie doprowadziła do wykształcenia się przeciwstawnych poglądów. W artykule wskazano także na konieczność dalszej dyskusji.

Marta Pawłowska, doktorantka ALK i prawniczka w kancelarii komorniczej, zwraca uwagę na wybrane zagadnienia prawne odnoszące się do zastępstwa krótkotrwałego, ze szczególnym uwzględnieniem sprawowania tego rodzaju zastępstwa przez asesora komorniczego. Podkreśla, że wprowadzenie konstrukcji prawnej w postaci 2-letniego stażu pracy asesora budzi spore wątpliwości.

Natomiast dr Joanna Szachta przedstawiła analizę dopuszczalności egzekucji przeciwko starostwu powiatowemu (urzędowi gminy). Wszczęcie egzekucji na wniosek byłego pracownika, który dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko starostwu powiatowemu czy urzędowi gminy, może budzić wątpliwości. Nie należy jednak zapominać o szczególnej pozycji pracownika w postępowaniu cywilnym. Ponadto to sąd bada dopuszczalność egzekucji, a nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności potwierdza okoliczność, iż dopuszczalne jest prowadzenie egzekucji przeciwko podmiotowi tam wskazanemu, w tym urzędowi gminy oraz starostwu powiatowemu.

W stałych rubrykach: wiele ciekawych tematów. Mateusz Sztandur tradycyjnie omawia dla Państwa najnowsze orzecznictwo, tym razem z zakresu obciążenia wierzyciela opłatą, opłaty stosunkowej 3%, dyspozycji spłaty zaległości za pośrednictwem banku oraz obniżenia opłaty egzekucyjnej. Anna Gołębiowska, referendarz sądowy, w artykule z cyklu "Okiem praktyka orzecznika" przedstawia orzeczenia dotyczące naliczenia opłaty na podstawie art. 30 ustawy o kosztach komorniczych w braku wykazania następstwa prawnego po stronie wierzycielskiej oraz sposób naliczenia opłaty egzekucyjnej w egzekucji świadczeń powtarzających się.

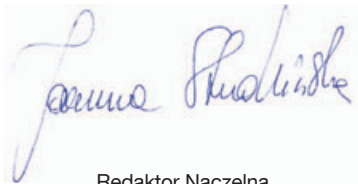
Fot. Bogusława Guzowska

Mamy też relację Klaudii Maciejewskiej, analityczki prawnej z Currenda Sp. z o.o. i kierowniczki Currenda Lab, z drugiej edycji maratonu programowania dla wymiaru sprawiedliwości #hack4law, który miał miejsce w dniach 14–16 października 2022 r. Priorytetem organizatorów było rozpowszechnianie wiedzy o nowych technologiach dla wymiaru sprawiedliwości i przedstawicieli zawodów prawniczych, promowanie i podkreślenie roli kobiet zajmujących się nowymi technologiami oraz propagowanie założeń *paper-free office*.

Małgorzata Pędziszczak, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, przedstawia sprawozdanie z uroczystości jubileuszowych z okazji 70. rocznicy powstania UIHJ, świętowanej podczas dorocznego posiedzenia Rady Stałej Międzynarodowej Unii Komorników Sądowych w Paryżu w dniach 24–25 listopada 2022 r. Uroczystość zgromadziła znakomitości z całego świata.

Przemysław Małecki, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli i zastępca rzecznika prasowego KRK, zrelacjonował dla Państwa Dzień Otwarty Komorników Sądowych, który odbył się 16 listopada 2022 r., w przeddzień Światowego Dnia Bez Długów. Natomiast pisząca te słowa przybliży Państwu cudowne wydarzenie, jakim było 25-lecie Izby Komorniczej w Warszawie zorganizowane przez RIK Warszawa i jej Przewodniczącą Elżbietę Adamską-Śmigrodzką. Jubileusz ten był świętowany 8 grudnia 2022 r. w Centrum Konferencyjnym Mazurkas w Ożarowie Mazowieckim.

Życzę Państwu wszystkiego cudownego w Nowym Roku. Spokoju we wszystkich aspektach życia, stabilności w pracy zawodowej, czasu na to, co dla Państwa ważne.

Redaktor Naczelna

Spokoju i zdrowia

w Nowym Roku

życzy

Redaktor Naczelna

z zespołem

2023

Egzekucja przeciwko starostwu powiatowemu (urzędowi gminy)

Fot. Canva zhudifeng

Przedmiotem niniejszego artykułu jest zagadnienie dopuszczalności wszczęcia postępowania egzekucyjnego i prowadzenia egzekucji przeciwko starostwu powiatowemu (urzędowi gminy) na wniosek wierzyciela będącego pracownikiem lub byłym pracownikiem starostwa powiatowego (urzędu gminy) na podstawie orzeczenia sądu wydanego w sprawie z zakresu prawa pracy.

DR JOANNA SZACHTA

1. Wstęp

Najczęściej spotykanymi tytułami są orzeczenia sądowe, które oceniane są jako doniosłe nie tylko z tej przyczyny, iż wydane zostały przez upoważniony do tego organ państwowy. Przede wszystkim znaczenie ma możliwość przymusowego dochodzenia roszczeń przez wierzyciela – wszczęcia postępowania egzekucyjnego¹. Niemożność

przymusowego wyegzekwowania świadczenia stwierdzonego w tytule wykonawczym skutkowałaby częstokroć niemożnością zaspokojenia wierzyciela. Wówczas orzeczenia sądowe nie różniłyby się od zobowiązań naturalnych. Postępowanie egzekucyjne dla wielu wierzycieli bywa ostatecznością w sytuacji, gdy dłużnik nie spełnia samodzielnie nałożonych w tytule wykonawczym lub egzekucyjnym obowiązków.

2. Starostwo powiatowe jako pracodawca

Definicja pracownika samorządowego powinna być konstruowana na podstawie art. 2 k.p.² oraz 2 u.p.s.³, w którym wskazane zostały instytucje samorządowe⁴. Zatem

o tym, czy konkretny podmiot jest pracownikiem samorządowym, nie decyduje ani forma zatrudnienia, ani zakres obowiązków, lecz miejsce zatrudnienia. Dotyczy to przede wszystkim osób zatrudnionych w: urzędach marszałkowskich oraz wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych (art. 2 pkt 1 u.p.s.); starostwach powiatowych oraz powiatowych jednostkach organizacyjnych (art. 2 pkt 2 u.p.s.); urzędach gmin, jednostkach pomocniczych gmin, gminnych jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych (art. 2 pkt 3 u.p.s.). Pracownicy samorządowi zatrudniani są zarówno na stanowiskach urzędniczych, jak i pomocniczych (art. 4 ust. 2 u.p.s.).

Istotne jest określenie podmiotu będącego pracodawcą. W odniesieniu do starosty, wicestarosty i członków zarządów pracodawcą jest starostwo powiatowe (art. 9 ust. 1 u.p.s.). Natomiast pracodawcą wójta jest urząd gminy (art. 8 ust. 1 u.p.s.), a pracodawcą marszałka, wicemarszałka i członków zarządu województwa jest urząd marszałkowski (art. 10 ust. 1 u.p.s.). Oznacza to, że

powiat, podobnie jak gmina, nie będzie nigdy pracodawcą. Powiat oczywiście posiada osobowość prawną (art. 2 ust. 2 u.s.p.⁵), w procesie cywilnym występuje jako osoba prawna, lecz nie należy nadawać mu przymiotu pracodawcy⁶. Będzie nim starostwo powiatowe, urząd gminy, jednostka organizacyjna powiatu (np. dom dziecka). Na względzie należy mieć również to, iż starostwo powiatowe nie będzie występowało w roli pracodawcy jedynie na linii starostwo – starosta, ale również w odniesieniu do innych podmiotów, w tym

PRACODAWCĄ JEST BOWIEM PODMIOT, KTÓREGO ŁĄCZY Z PRACOWNIKIEM STOSUNEK PRACY, NAWET JEŚLI NIE POSIADA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ, A TAKŻE OSOBA FIZYCZNA, KTÓRA ZATRUDNIA PRACOWNIKÓW (ART. 2 K.P.).

zatrudnionych na stanowiskach o charakterze pomocniczym. W orzecznictwie widoczny jest również nurt, iż pracodawcą dla pracowników samorządowych jest urząd, a nie wójt czy starosta⁷.

Jak wskazuje się w literaturze⁸ aparat pomocniczy, czyli urząd, umożliwia organom administracji publicznej wykonywanie ich zadań. Aparatem pomocniczym zarządu powiatu, a także starosty, jest starostwo oraz inne jednostki organizacyjne (np. biblioteki).

Na uwadze należy również mieć fakt przyznania zdolności sądowej i procesowej pracodawcy, nawet jeśli jej nie posiadał (art. 460 § 1 k.p.c.)⁹. Pracodawcą jest bowiem podmiot, którego łączy z pracownikiem stosunek pracy, nawet jeśli nie posiada osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, która zatrudnia pracowników (art. 2 k.p.).

3. Egzekucja przeciwko starostwu powiatowemu

W wyniku komplikacji na linii pracownik – pracodawca–starostwo powiatowe (czy urząd gminy) dojść może do wytoczenia powództwa przeciwko pracodawcy–starostwu powiatowemu (urzędowi gminy). Przedmiotem niniejszych rozważań jest etap, kiedy to pracownik dysponuje już tytułem wykonawczym przeciwko pracodawcy–starostwu powiatowemu, a dłużnik–starostwo nie spełni zobowiązań nałożonych na niego przez sąd.

Nie budzi wątpliwości, iż starostwo powiatowe posiada status pracodawcy w przypadku wytoczenia powództwa w sprawach z zakresu prawa pracy. Zgodnie z art. 460 § 1 k.p.c. zdolność sądowa i procesowa w sprawach pracy przyznana jest pracodawcy nawet wówczas, gdy nie posiada osobowości prawnej. Wątpliwość może pojawić się na gruncie postępowania egzekucyjnego i wszczętej w jego ramach egzekucji.

W ustawie o samorządzie powiatowym jedynie lakonicznie wskazuje się na staro-

NIE BUDZI WĄTPLIWOŚCI, IŻ STAROSTWO POWIATOWE POSIADA STATUS PRACODAWCY W PRZYPADKU WYTOCZENIA POWÓDZTWA W SPRAWACH Z ZAKRESU PRAWA PRACY.

stwo powiatowe, przede wszystkim w kontekście zadań powiatu wykonywanych przy jego pomocy (m.in. art. 33 u.s.p.). Natomiast na gruncie ustawy o samorządzie gminnym (art. 33 u.s.g., stanowiący odpowiednik art. 33 u.s.p.)¹⁰ podnosi się, że stosunkowo trudne jest określenie statutu urzędu gminy czy starostwa. Z uwagi na lakoniczne określenie jednostki organizacyjnej gminy, powiatu, województwa, przedstawiciele doktryny uważają, że należy pojęcie to interpretować szeroko, co oznacza, że za taką jednostkę może być „uznana każda struktura organizacyjnie wyodrębniona niezależnie od jej formy prawnej, posiadania osobowości prawnej czy też jej braku, wyposażona w składniki materialne i osobowe (personel), realizująca powierzone jej na podstawie przepisów prawa zadania publiczne”¹¹. Przyjęcie takiej definicji skutkuje uznaniem starostwa powiatowego czy urzędu gminy za samorządową jednostkę organizacyjną¹². Przy tak szerokim rozumieniu samorządowej jednostki organizacyjnej przyjąć można, że jednostką taką jest także starostwo powiatowe czy urząd gminy.

Mając na względzie problem osobowości prawnej starostwa powiatowego należy zastanowić się, czy dopuszczalne będzie prowadzenie postępowania egzekucyjnego przeciwko temu podmiotowi. Ważne znaczenie ma podmiot będący wierzycielem – pracownik. Skoro zarówno w Kodeksie pracy, jak i w Kodeksie postępowania cywilnego

przyznano pracownikom szereg uprawnień, to byłoby znamienne, gdyby niedopuszczalne było prowadzenie egzekucji przeciwko takiemu podmiotowi.

Zwrócić należy uwagę na regulację zawartą w art. 460 k.p.c. Pracodawca ma zdolność sądową i procesową, nawet jeśli nie posiadał osobowości prawnej. Ta regulacja znajduje się wśród przepisów dotyczących procesu, a zatem na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. stosuje się ją odpowiednio do postępowania egzekucyjnego.

W pełni aktualne pozostają poglądy J. Nowackiego¹³, który wyjaśnił zagadnienie odpowiedzialności stosowania. Wyróżnił on trzy kategorie przepisów i różnice w odpowiednim stosowaniu. Jedną z grup są przepisy, do których przepisy prawa stosuje się bez żadnych zmian w ich dyspozycji do drugiego zakresu odniesienia (bez modyfikacji). Drugą grupę stanowią przepisy stosowane ze zmianami. W ostatniej natomiast zawarty jest zbiór przepisów prawa, które w ogóle nie mogą być zastosowane z uwagi na ich bezprzedmiotowość albo sprzeczność z przepisami, do których należałoby je odpowiednio zastosować.

Z uwagi na okoliczność, iż w omawianym przypadku (ewentualne odpowiednie stosowanie art. 460 k.p.c.) wchodzi w grę odpowiednie zastosowanie przepisu związanego z postępowaniem odrębnym (postępowaniem z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych), czyli z postępowaniem swoistym na gruncie przepisów o procesie w ogólności, zagadnienie to nie jest jednak oczywiste¹⁴. Należy uznać, że skoro przepisy prawa przewidują szereg instytucji mających na celu ochronę pracownika, to i art. 460 k.p.c. powinien zostać odpowiednio zastosowany w postępowaniu egzekucyjnym. W przeciwnym wypadku tytuły wykonawcze, najczęściej pochodzące od sądu, pozostawałyby jedynie w sferze deklaracji, ponieważ nie byłaby możliwa przymusowa egzekucja.

”
SKORO ISTNIEJE TOŻSAMOŚĆ
POMIĘDZY PODMIOTEM
WSKAZANYM WE WNIOSKU
O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI ORAZ
W TYTULE WYKONAWCZYM,
ORGAN EGZEKUCYJNY NIE
JEST UPRAWNIONY DO
BADANIA EWENTUALNEJ
DOPUSZCZALNOŚCI
PROWADZENIA EGZEKUCJI
PRZECIWKO STAROSTWU
POWIATOWEMU.

Ponadto to sąd w postępowaniu klauzulowym nadaje tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności. Sąd stwierdza zatem, że tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji¹⁵. Postępowanie egzekucyjne prowadzone jest na podstawie wniosku wierzyciela oraz dołączonego do wniosku o wszczęcie egzekucji tytułu wykonawczego. Skoro istnieje tożsamość pomiędzy podmiotem wskazanym we wniosku o wszczęcie egzekucji oraz w tytule wykonawczym, organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania ewentualnej dopuszczalności prowadzenia egzekucji przeciwko starostwu powiatowemu. Rzeczą należącą do kompetencji komornika jest bowiem ocena wymogów formalnych wniosku oraz tytułu wykonawczego, a także badanie terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Skoro sąd, nadając klauzulę wykonalności, stwierdził, iż dopuszczalna jest egzekucja przeciwko starostwu powiatowemu, komornik nie może odmówić wszczęcia egzekucji czy też wstrzymać się z podejmowaniem czynności.

Nota bene, warto mieć na względzie okoliczność, iż nawet w przypadku egzekucji przeciwko Skarbowi Państwa, gdy w rachubę wchodzi

stosowanie art. 1060 k.p.c., sąd w klauzuli powinien zastrzec, że egzekucja może być prowadzona wyłącznie z rachunku bankowego¹⁶. Wskazuje to bowiem na rozdzielenie kompetencji sądu i organu egzekucyjnego.

4. Podsumowanie

Wszczęcie egzekucji na wniosek byłego pracownika, który dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko starostwu powiatowemu czy urzędowi gminy, może budzić wątpliwości. Niemniej jednak nie należy zapominać o szczególnej pozycji pracownika w postępowaniu cywilnym. Ponadto to sąd bada dopuszczalność egzekucji, a nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności potwierdza okoliczność, iż dopuszczalne jest prowadzenie egzekucji przeciwko podmiotowi tam wskazanemu, w tym urzędowi gminy oraz starostwu powiatowemu.

Co prawda nie znajdzie zastosowania art. 1060 k.p.c. i ograniczenie egzekucji do

rachunku bankowego, lecz będzie to stosunkowo najprostszy i najbardziej skuteczny sposób egzekucji. Przecież to na rachunek starostwa powiatowego wpływają środki pieniężne chociażby z tytułu opłat komunikacyjnych, wydawania kart wędkarskich, za wypis z rejestru gruntów. Informacje o rachunkach bankowych starostwa powiatowego czy urzędu gminy są ogólnodostępne (znajdują się na stronach internetowych tych podmiotów).

Przypisy końcowe

- ¹ A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne*, Warszawa 2011, s. 18–19.
- ² Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1510 z późn. zm.); dalej: k.p.
- ³ Ustawa z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 530); dalej: u.p.s.
- ⁴ J. Witkowski, *Status prawny nauczyciela wspomagającego zatrudnionego w szkole lub placówce prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego*, ST 2017, nr 7–8, s. 133.
- ⁵ Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1526); dalej: u.s.p.
- ⁶ Wyrok SN z 5 sierpnia 2009 r., II PK 145/09, LEX nr 1324283.
- ⁷ Wyrok SN z 21 grudnia 1992 r., I PRN 52/92, LEX nr 14963.
- ⁸ C. Martysz [w:] *Ustawa o samorządzie powiatowym. Komentarz*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2020, art. 33, s. 578–579.
- ⁹ K. Gonera, *Zatrudnianie i zwalnianie pracowników samorządowych*, S 2010, nr 10, s. 1–7.
- ¹⁰ Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.); dalej: u.s.g.
- ¹¹ C. Martysz, A. Wierzbica [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, wyd. III, red. B. Dolnicki, Warszawa 2021, art. 33, s. 624.
- ¹² Por. *op. cit.*
- ¹³ J. Nowacki, *Odpowiednie stosowanie przepisów prawa, Studia z teorii prawa*, Zakamycze 2003, s. 455 i n.
- ¹⁴ Por. J. Szachta, *Zasada dyspozycyjności stron postępowania egzekucyjnego*, Sopot 2022, s. 558–559.
- ¹⁵ A. Krzeszowiak, A. Rudzińska, *Oświadczenie o poddaniu się egzekucji na rzecz obligatariuszy (uwagi na tle uchwały SN z 28.06.2017 r., III CZP 10/17)*, PPH 2019, nr 3, s. 32.
- ¹⁶ J. Świeczkowski, *Egzekucja z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców*, Sopot 2005, s. 15.

Fot. Canva corelens

Już w sklepie Currendy!

www.sklep.currenda.pl

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Zastępstwo krótkotrwałe

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie wybranych zagadnień prawnych odnoszących się do zastępstwa krótkotrwałego, ze szczególnym uwzględnieniem sprawowania tego rodzaju zastępstwa przez asesora komorniczego.

Fot. Canva baona

MARTA PAWŁOWSKA

Doktorantka ALK
Prawniczka w kancelarii komorniczej

Wstęp

Po wejściu w życie ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych¹ znacząco zmieniły się regulacje dotyczące zastępstwa komornika sądowego przez asesora. Do czasu wejścia w życie tej ustawy, tj. do 31 grudnia 2018 r., przepisy regulujące instytucję zastępstwa ograniczały się do zaledwie dwóch artykułów: 26–27 u.k.s.e.² Określały one przypadki, w których pełnienie obowiązków komornika zlecało się zastępcy, ze wskazaniem osoby, która może sprawować takie zastępstwo. Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1–4 u.k.s.e. w sytuacji, gdy komornik nie mógł pełnić swych obowiązków zarów-

no z powodu przeszkód prawnych czy faktycznych, w przypadku śmierci, odwołania ze stanowiska bądź wygaśnięcia powołania na stanowisko z mocy prawa – obowiązki pełnił zastępca komornika, z tym zastrzeżeniem, że zastępcą komornika mógł być inny komornik bądź asesor komorniczy.

Na gruncie obecnie obowiązującej u.k.s. w myśl art. 43 ust. 1 w przypadku niemożności wykonywania obowiązków przez komornika prezes właściwego sądu rejonowego w drodze zarządzenia wyznacza zastępcę komornika. Prezes właściwego sądu rejonowego o wyznaczeniu zastępcy zawiadamia za pośrednictwem poczty elektronicznej radę właściwej izby komorniczej, przesyłając kopię wniosku komornika wraz z załącznikami. Omawiany przepis reguluje zastępstwo komornika, które w uzasadnieniu projektu do ustawy o komornikach sądowych³ określane jest mianem zastępstwa krótkotrwałego. Ogólnie rzecz ujmując, omawiana regulacja odnosi się do

zastępstwa w przypadku usprawiedliwionej przeszkody w pełnieniu obowiązków przez komornika; z założenia jest to nieobecność krótkotrwała, której przyczyną nie są zdarzenia takie jak odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska⁴, wygaśnięcie powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, przeniesienie komornika do innego rewiru czy też zawieszenie komornika w czynnościach. W przypadku wystąpienia wyżej wymienionych zdarzeń zastępca komornika wyznaczony zostaje na podstawie art. 45 u.k.s. i jest to tzw. zastępstwo długotrwałe⁵.

Stosownie do treści art. 43 ust. 2 u.k.s. w przypadku, o którym jest mowa w art. 43 ust. 1 u.k.s. zastępcą komornika może być inny komornik bądź asesor komorniczy – z pewnymi zastrzeżeniami.

1. Przesłanki wyznaczenia zastępcy krótkotrwałego

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 43 ust. 1 u.k.s. do wyznaczenia zastępcy krótkotrwałego komornika dochodzi w sytuacji, gdy spełnione są łącznie trzy przesłanki: powinien zaistnieć stan, który odpowiada prawnemu pojęciu nieobecności komornika, nieobecność ta powinna być spowodowana przyczyną, która w świetle prawa ją usprawiedliwia,

”
PREZES WŁAŚCIWEGO SĄDU
REJONOWEGO O WYZNACZENIU
ZASTĘPCY ZAWIADAMIA
ZA POŚREDNICTWEM
POCZTY ELEKTRONICZNEJ
RADĘ WŁAŚCIWEJ IZBY
KOMORNICZEJ, PRZESYŁAJĄC
KOPIĘ WNIOSKU KOMORNIKA
WRAZ Z ZAŁĄCZNIKAMI.

Fot. Canva/bongkarn thanyakij z Pexels

oraz powinna skutkować brakiem możliwości wykonywania przez komornika obowiązków⁶.

Ustawodawca w przytoczonym artykule omawia trzy przyczyny nieobecności komornika, tj. wypoczynek, choroba bądź inna usprawiedliwiona nieobecność komornika. Przyczyny te muszą być „uzasadnione”.

Wypoczynek komornika został uregulowany przez ustawodawcę w art. 39 u.k.s. Komornikowi przysługuje uprawnienie do wypoczynku w wymiarze 26 dni w roku, a po dziesięciu latach pełnionej służby – dodatkowe 6 dni w roku. Artykuł 39 ust. 3 u.k.s. wskazuje na okresy zatrudnienia oraz wykonywania zawodu, które doliczane są do okresu służby na potrzeby otrzymania dodatkowego uprawnienia do urlopu. W pełni należy podzielić pogląd zaprezentowany przez A. Kurzycha, zgodnie z którym wątpliwości może budzić, czy – ustalając prawo do dodatkowego uprawnienia do wypoczynku – należy uwzględnić okresy zatrudnienia w charakterze asesora komorniczego. Otóż pominięcie w art. 39 ust. 3 u.k.s. okresów asesury komorniczej jest niedopatrzaniem ustawodawcy, co wynika z przeniesienia na grunt ustawy o komornikach sądowych art. 92 § 2 p.u.s.p.⁷, który reguluje prawo do dodatkowego urlopu sędziów. Możliwe jest jednak potraktowanie asesury jako okresu zajmowania samodzielnego stanowiska w organie władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza⁸.

PRZYKŁADEM
USPRAWIEDLIWIONEJ
NIEOBECNOŚCI KOMORNIKA
NA SŁUŻBIE W ROZUMIENIU
ART. 43 UST. 1 U.K.S.
MOŻE BYĆ PODNOSZENIE
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.

W zakresie prawa do wypoczynku komornika odpowiednio, zgodnie z wolą ustawodawcy, zastosowanie mają przepisy art. 152, 154², art. 155¹–155³, art. 158, art. 161, art. 162 oraz art. 164–167³ kodeksu pracy⁹, o ile nie są one sprzeczne z przepisami regulującymi pełnienie służby przez komornika. Odesłanie do tak licznych przepisów kodeksu pracy w zakresie prawa urlopowego zaczyna tym samym bez wątpienia zbliżać status komornika sądowego do statusu osoby pozostającej w stosunku pracy.

Poza prawem do wypoczynku od 1 stycznia 2019 r. komornikowi przysługuje uprawnienie do nieobecności na służbie na analogicznych zasadach oraz w wymiarze, jak przysługujące pracownikowi w związku z usprawiedliwioną nieobecnością w pracy, która uregulowana została w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy¹⁰. Przykładem usprawiedliwionej nieobecności komornika na służbie w rozumieniu art. 43 ust. 1 u.k.s. może być podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z art. 25 ust. 1 u.k.s. komornik obowiązany jest do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Przepis ten należy interpretować jako obowiązek o ogólnym charakterze, który może być realizowany w formie rozwoju naukowego bądź zawodowego. Zgodnie

z art. 103¹ § 1 k.p. w zw. z art. 41 ust. 2 i 3 u.k.s. komornikowi przysługuje prawo do nieobecności na zasadach zwolnienia z pracy. Artykuł 41 ust. 1 u.k.s. nałożył na prezesów właściwych sądów rejonowych obowiązek prowadzenia wykazu służbowego komornika, w którym odnotowuje się dni nieobecności komornika wraz ze wskazaniem przyczyny nieobecności komornika na służbie. Komornik może wnioskować o wyznaczenie zastępcy tylko wtedy, gdy mieści się to w ramach przewidzianego prawem limitu do odpoczynku lub usprawiedliwionej nieobecności. W innym wypadku prezes właściwego sądu rejonowego odmawia wyznaczenia zastępcy komornika.

Do przypadków „innej usprawiedliwionej nieobecności” komornika na służbie należy zaliczyć wykonywanie obowiązków w ramach pracy w organach samorządu komorniczego

Fot. Canva Portugal2004

w maksymalnym wymiarze 10 dni w roku. Zgodnie z art. 40 ust. 2 u.k.s. prezes właściwego sądu rejonowego wyraża zgodę na dodatkową nieobecność komornika w związku z udokumentowanym wykonywaniem obowiązków w Krajowej Radzie Komorniczej, Komisji Dyscyplinarnej, komisji lub zespołach właściwych w sprawach egzaminu wstępnego na aplikację („egzaminu wstępnego”) i egzaminu komorniczego, obowiązków komornika wizytatora lub przewodniczącego rady izby komorniczej. Wynika stąd, że w przypadku wykorzystania przez komornika ustawowego limitu 10 dni w roku na pracę na rzecz samorządu prezes właściwego sądu rejonowego może odmówić zgody na dodatkową nieobecności komornika. Tym samym regulacja ta daje prezesom właściwych sądów rejonowych uprawnienia do blokowania prac na rzecz samorządu. Słusznie na problem ten uwagę zwrócił G. Julke¹¹, który wskazał, iż regulacja w tym zakresie nie tylko wydaje się błędna, ale również ingeruje w konstytucyjną zasadę samorządności zawodowej wyrażoną w art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 29 kwietnia 1997 r.¹²

Z kolei by wyznaczyć zastępcę z powodu choroby, komornik musi przedłożyć zaświadczenie lekarskie, o którym jest mowa w art. 55 ust. 1 u.s.p.¹³

Wskazane powyżej przyczyny wyznaczenia zastępcy krótkotrwałego wyróżniają się tym, że są one przejściowe i określone konkretnym terminem. Dlatego też zasadne jest, by we wniosku o wyznaczenie zastępcy wskazać okres nieobecności komornika oraz dołączyć do wniosku pisemną zgodę zastępcy na sprawowanie tej funkcji.

2. Osoba zastępcy – komornik

Kandydatem na zastępcę komornika w przypadku zastępstwa krótkotrwałego, o którym jest mowa w art. 43 ust. 1 u.k.s. może być inny komornik lub asesor zatrud-

Fot. Canva MATJAZ SLANIC

niony w kancelarii zastępowanego komornika, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata.

W przypadku zastępstwa komornika przez innego komornika brak jest ustawowych wymogów, w szczególności co do stażu na stanowisku komornika. Ustawodawca nie sprecyzował również, czy ma to być komornik działający w tym samym rewirze co zastępowany komornik, czy może to być komornik z innego rewiru, w szczególności spoza apelacji, do której należy zastępowany komornik. Racjonalne wydaje się być wyznaczenie zastępcy z tego samego rewiru. Biorąc pod uwagę kwestie logistyczne, najbardziej pożądanym jest wyznaczenie zastępcy z tego samego miasta co zastępowany komornik.

”
 NALEŻY WSKAZAĆ, ŻE ZGODNIE
 Z ART. 43 UST. 6 U.K.S.
 W PRZYPADKU SPRZECIWU
 PREZESA SĄDU REJONOWEGO
 CO DO KANDYDATA NA
 ZASTĘPCĘ, WYZNACZA
 ON ZASTĘPCĘ WEDŁUG
 WŁASNEGO UZNANIA SPOŚRÓD
 KOMORNIKÓW DZIAŁAJĄCYCH
 W TYM SAMYM REWIRZE.

3. Zastępowanie komornika przez asesora

Zastępstwo krótkotrwałe może sprawować także asesor. Jednak w odniesieniu do asesora ustawodawca sprecyzował konkretnie kryteria dotyczące zastępcy. Ma to być asesor zatrudniony w kancelarii zastępowanego komornika, który legitymuje się co najmniej 2-letnim stażem pracy na stanowisku asesora. Co ważne, ustawa nie zastrzega, że ma to być asesor, który przepracował 2 lata na tym stanowisku u zastępowanego komornika. Dlatego też należy przyjąć, że ustawodawca ma tu na myśli ogólnie 2-letni staż pracy w charakterze asesora komorniczego. W przypadku gdy asesor pracował wcześniej w kancelarii poza rewirem danego sądu, a jego staż pracy w kancelarii nieobecnego komornika jest krótszy niż 2 lata, konieczne jest dołączenie do wniosku dokumentów, z których wynika, iż asesor spełnia warunek wymaganego stażu pracy¹⁴. Należy w tym miejscu wskazać na pewnego rodzaju niekonsekwencję¹⁵ po stronie ustawodawcy. Otóż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 10 u.k.s. na stanowisko komornika może zostać powołana osoba, która pracowała w charakterze

Zgodnie z u.k.s. zastępcę wyznacza prezes właściwego sądu rejonowego. Dlatego też, pomimo braku konkretnej regulacji, należy przyjąć, iż zastępcą komornika może być wyłącznie komornik z tego samego rewiru co zastępowany. Należy wskazać, że zgodnie z art. 43 ust. 6 u.k.s. w przypadku sprzeciwu prezesa sądu rejonowego co do kandydata na zastępcę, wyznacza on zastępcę według własnego uznania spośród komorników działających w tym samym rewirze. Jeżeli w danym rewirze nie ma komornika, który mógłby pełnić funkcję zastępcy, prezes właściwego sądu rejonowego informuje o tym fakcie prezesa właściwego sądu apelacyjnego. Ten wyznacza zastępcę komornika z obszaru sądu okręgowego, przy którym działa komornik.

” ASESOROWI PEŁNIĄCEMU FUNKCJĘ ZASTĘPCY KOMORNIKA SĄDOWEGO W ZAKRESIE WYKONYWANIA CZYNNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 U.K.S., PRZYSŁUGUJĄ PRAWA I OBOWIĄZKI KOMORNIKA.

asesora przez co najmniej 2 lata. Regulacja ta w mojej ocenie nie została do końca przemyślana przez legislatora i prowadzi do sytuacji, w której komornik nie będzie w stanie wyznaczyć na swojego zastępcę asesora, gdyż ten po odbyciu 2-letniej asesury będzie mógł wystąpić z wnioskiem do ministra sprawiedliwości o powołanie na stanowisko komor-

nika sądowego. Kwestia ta jest jeszcze o tyle skomplikowana, że w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. ustawy o komornikach sądowych, zakres czynności podejmowanych przez asesora komorniczego został znacznie ograniczony¹⁶. Mogą się zatem rodzić wątpliwości, czy asesor będzie w pełni przygotowany do pełnienia samodzielnej funkcji komornika sądowego. Zasadny wydaje się postulat *de lege ferenda*, dotyczący zmiany przepisu art. 43 ust. 2 u.k.s. w zakresie stażu pracy na stanowisku asesora.

Komornik może być zastępowany przez asesora nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym. Co bardzo ważne, okres sprawowanego zastępstwa odnosi się w tym wypadku do roku kalendarzowego i nie ma tu znaczenia, czy zastępstwo było sprawowane przez jednego asesora czy kilku. W sytuacji kiedy taki limit zostanie wyczerpany, zastępcą może być wyłącznie inny komornik.

Asesorowi pełniącemu funkcję zastępcy komornika sądowego w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 u.k.s., przysługują prawa i obowiązki komornika. Tym samym w trakcie sprawowania zastępstwa asesor nie podlega ograniczeniom w dokonywaniu czynności, jakie zostały określone w art. 139 u.k.s. w związku z art. 138 u.k.s.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 30 kwietnia 2003 r.¹⁷, sygn. akt I KZP 12/03, asesor komorniczy nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 pkt 3 k.k., jednakże należy przyjąć, że w trakcie pełnienia funkcji zastępcy komornika przysługuje mu status funkcjonariusza publicznego¹⁸.

W wyroku z 18 grudnia 2007 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, sygn. akt I SA/GL 651/07, przyjął, że asesor komorniczy wyznaczony do pełnienia funkcji zastępcy komornika w sytuacji innej niż na skutek śmierci bądź odwołania komornika nie wykonuje czynności na własny rachunek tylko na rachunek komornika, którego czasowo zastępuje. Tym samym dochody, jakie osiągnie w okresie pełnienia funkcji zastępcy krótkotrwałego, stanowią w całości dochody zastępowanego komornika.

Należy również odnieść się do wymogu wyrażenia zgody przez asesora na podjęcie obowiązków zastępcy komornika, która została wyrażona przez ustawodawcę w art. 43 ust. 2 pkt 2 u.k.s. z punktu widzenia prawa pracy. Słusznie zauważa K. Bomba¹⁹, że

Fot. Canva aldomurillo

z teoretycznego punktu widzenia dochodzi do porozumienia zmieniającego umowę między komornikiem a zatrudnionym przez niego asesorem. Przedmiotem tego porozumienia jest zakres obowiązków pracowniczych asesora przez czas nieobecności komornika. W opinii autorki niniejszego opracowania należy przychylić się do poglądu K. Bomby, że w świetle przepisów prawa pracy można by postrzegać odmowę asesora na pełnienie funkcji zastępcy krótkotrwałego jako naruszenie pracowniczego obowiązku dbałości o zakład pracy, które wynika z art. 100 § 2 pkt 4 k.p.

W pełni należy podzielić argumenty przedstawione przez G. Julkego²⁰, które odnoszą się do przepisów prawa pracy. Otóż asesor, mimo że zostaje ustanowiony zastępcą komornika, nadal pozostaje w stosunku pracy z zastępowanym komornikiem (zgodnie z art. 135 u.k.s.), zatem w świetle przepisów kodeksu pracy przysługuje mu prawo do płatnego corocznego urlopu wypoczynkowego, którego jako pracownik nie może się zrzec (art. 152 k.p.). Komornik zaś, jako pracodawca, na mocy art. 161 k.p. obowiązany jest do udzielenia pracownikowi urlopu w roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo. Z kolei regulacja zawarta w art. 163 k.p. mówi, że urlopy powinny być udzielane zgodnie z planem urlopów. Istnieją co prawda pewne wyjątki przewidziane w art. 167 k.p., w których

”
**ASESORZY ZGODNIE
 Z OBOWIĄZUJĄCYM PRZEPISEM
 ART. 195 U.K.S. STALI SIĘ
 CZŁONKAMI SAMORZĄDU
 KOMORNICZEGO.**

to pracodawca może odwołać pracownika z urlopu wypoczynkowego – w sytuacji, gdy jego obecności w zakładzie wymagają okoliczności nieprzewidziane w chwili rozpoczęcia urlopu przez tego pracownika²¹. Asesorzy zgodnie z obowiązującym przepisem art. 195 u.k.s. stali się członkami samorządu komorniczego. Jest więc prawdopodobne, że w czasie trwania zastępstwa może zaistnieć konieczność wykonywania przez nich obowiązków na rzecz samorządu.

Niestety przepisy u.k.s. w żaden sposób nie regulują omówionych wyżej kwestii odnoszących się do praw asesora jako zastępcy komornika. Dlatego najlepszym rozwiązaniem byłoby planowanie nieobecności zarówno asesora, jak i zastępowanego komornika

Asesor, podobnie jak komornik, uzyskuje prawo do wykonywania czynności w kancelarii zastępowanego komornika dopiero na skutek formalnego ustanowienia go zastępcą

w formie zarządzenia właściwego prezesa sądu rejonowego.

4. Zakończenie

W świetle artykułu 43 ust. 2 u.k.s. zastępcą krótkotrwałym może być zarówno inny komornik, jak i asesor legitymujący się 2-letnim stażem pracy na stanowisku. O ile w odniesieniu do komornika wyznaczonego do pełnienia funkcji zastępcy ustawodawca nie wskazuje większych wymogów, o tyle już w odniesieniu do asesora komorniczego wskazane zostały konkretne wymogi formalne, jakie muszą zostać spełnione, by komornik mógł wyznaczyć asesora na swojego zastępcę.

Wprowadzenie konstrukcji prawnej w postaci 2-letniego stażu pracy asesora budzi spore wątpliwości i jest – jak się wydaje – nieco oderwane od obecnych realiów, gdyż regulacja zawarta w art. 11 ust. 1 pkt 10 u.k.s.

pozwala asesorem na ubieganie się o stanowisko komornika sądowego po 2 latach asesury. W praktyce może to prowadzić do sytuacji, w których komornicy nie będą mogli wyznaczyć asesora na swojego zastępcę. W ocenie autorki niniejszej publikacji jest to nie do przyjęcia. Dlatego potrzebna jest zmiana obecnych regulacji, chociażby poprzez skrócenie okresu asesury, który to staż będzie pozwalał na wyznaczenie asesora na zastępcę komornika.

Ponadto dostrzegalne jest, że w u.k.s. brak jest jakichkolwiek odniesień do przepisów prawa pracy, które regulowałyby status asesora komorniczego jako zastępcy komornika krótkotrwałego.

Reasumując, nie ulega wątpliwości, że problematyka instytucji zastępstwa krótkotrwałego, podobnie zresztą jak zastępstwa długotrwałego, wymaga zmian. W obecnie obowiązujących regulacjach brak jest odniesień do innych przepisów prawnych regulujących omawiane w niniejszym artykule zagadnienia.

Przypisy końcowe

- ¹ Ustawa z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 771), dalej: u.k.s.
- ² Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 1997 r. Nr 133 poz. 882).
- ³ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o komornikach sądowych, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 1582.
- ⁴ Szerzej na temat: M. Pawłowska, *Analiza zastępstwa długotrwałego na przykładzie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o komornikach sądowych – problemy praktyczne*, PPE 8/22, s. 51–74; M. Pawłowska, *Zastępstwo długotrwałe: sprawowanie funkcji zastępcy komornika. Zagadnienia wybrane*, NC 10/2022, Czytelnia Currendy.
- ⁵ Szerzej na temat: M. Pawłowska, *Odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska – praktyczne aspekty*, PPE 7/22, s. 25–26.
- ⁶ A. Kurzych [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego Komentarz*,

„ASESOR, PODOBNIK JAK KOMORNIK, UZYSKUJE PRAWO DO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI W KANCELARII ZASTĘPOWANEGO KOMORNIKA DOPIERO NA SKUTEK FORMALNEGO USTANOWIENIA GO ZASTĘPCĄ W FORMIE ZARZĄDZENIA WŁAŚCIWEGO PREZESA SĄDU REJONOWEGO

red. J. Świeczkowski, M. Świeczkowska-Wójcikowska, Warszawa 2020, s. 227.

- ⁷ Ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2001 r. Nr 98 poz. 1070 z późn. zm.).
- ⁸ A. Kurzych, *op. cit.*, s. 204.
- ⁹ Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1510, 1700, 2140), dalej: k.p.
- ¹⁰ Dz.U. z 2014 r. poz. 1633.
- ¹¹ G. Julke [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz*, red. G. Sikorski, Sopot 2019, s. 191.
- ¹² Dz.U. 1997 Nr 78 poz. 483.
- ¹³ Ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 1732, 2140).
- ¹⁴ A. Kurzych, *op. cit.*, s. 231.
- ¹⁵ Patrz: K. Bomba [w:] *Pozycja asesora komorniczego w prawie polskim*, red. A. Marciniak, Sopot 2022, s. 82.
- ¹⁶ Szerzej na temat: K. Flaga-Gieruszyńska [w:] *Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych*, Sopot 2018, s. 256–264.
- ¹⁷ Uchwała Sądu Najwyższego – Izba Karna z 30 kwietnia 2003 r., sygn. I KZP 12/03, Legalis nr 56459.
- ¹⁸ Zob. M. Jonderko, *Kilka uwag na temat statusu prawnego asesora komorniczego*, PPE 4–5/2009, s. 110–111.
- ¹⁹ K. Bomba, *op. cit.*, s. 82–83.
- ²⁰ G. Julke, *op. cit.*, s. 184.
- ²¹ Szerzej na temat: M. Nowak, *Odwołanie pracownika z urlopu wypoczynkowego* [w:] *Urlopy pracownicze*, red. Z. Góról, Warszawa 2016, s. 123–129.

DOŁĄCZ DO SPOŁECZNOŚCI

CURRENDA DLA KANCELARII KOMORNICZYCH

A ZAWSZE BĘDZIESZ NA BIEŻĄCO

Już w sklepie Currenda!
www.sklep.currenda.pl

Stosunek zatrudnienia komornika sądowego

Zagadnienia konstrukcyjne
i wybrane uprawnienia
quasi-pracownicze

Mikołaj Ryłski

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji a przerwanie biegu przedawnienia roszczenia wierzyciela

DR MONIKA GED
Radczyjni prawna

Wprowadzenie

Wniosek o wszczęcie egzekucji stanowi czynność wierzyciela inicjującą sądowe postępowanie egzekucyjne¹. W literaturze konsekwentnie odróżnia się bowiem wszczęcie postępowania egzekucyjnego od wszczęcia egzekucji. Postępowanie egzekucyjne określa się jako ogół prawnie zorganizowanych czynności związanych z egzekucją². Natomiast egzekucja „polega na stosowaniu przez powołane do tego organy egzekucyjne przewidzianych prawem środków przymu-

su w celu uzyskania od dłużnika należnego wierzycielowi świadczenia ustalonego w odpowiednim akcie (tytule wykonawczym albo tytule egzekucyjnym)”³. Z tego względu przyjmuje się, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie wszczyna egzekucji, lecz postępowanie egzekucyjne⁴.

Dla swej skuteczności wniosek egzekucyjny powinien odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 126 Kodeksu postępowania cywilnego⁵ dla pisma procesowego. Powinien również zawierać wskazanie świadczenia, które ma być egzekwowane (art. 797 § 1 k.p.c.). Do wniosku należy ponadto dołączyć tytuł wykonawczy oraz skierować go do właściwego organu. Sporządzenie wniosku egzekucyjnego zgodnie z wymienionymi wymogami warunkuje jego skuteczne wniesienie pod względem formalnym. Dopiero od tej

chwili można podjąć rozważania dotyczące skutków, jakie wywołuje wniesienie wniosku egzekucyjnego.

W niniejszej publikacji autorka stara się przybliżyć poglądy doktryny oraz judykatury w zakresie skutków wniesienia wniosku egzekucyjnego przewidziane przez prawo cywilne materialne. Zagadnienie to budzi liczne wątpliwości, których potrzeba rozwiązania stanowi źródło licznych wypowiedzi przedstawicieli nauki oraz judykatury. Szczególne znaczenie ma w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego, którego tezy stały się przedmiotem licznych glos oraz odwołań w orzecznictwie sądów powszechnych. Potrzeba przybliżenia sformułowanych poglądów pojawiła się w związku z nowelizacją w obszarze przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym, które w sposób radykalny zmodyfikowały zasady rządzące tym postępowaniem. W stanie prawnym obowiązującym od 21 sierpnia 2019 r. organ egzekucyjny ma bowiem obowiązek badania z urzędu, czy zgłoszone przez wierzyciela do egzekucji roszczenie nie uległo przedawnieniu. W myśl art. 804 § 2 zd. 1 k.p.c.⁶, jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹ k.p.c., organ egzekucyjny odmawia wszczę-

cia egzekucji. Wprowadzenie przytoczonej regulacji spowodowało konieczność szczegółowego badania przez organy egzekucyjne kwestii skutków materialnoprawnych, w tym m.in., skutków, jakie w sferze prawa materialnego wywołuje złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji.

Niemniej, ustalenie, jakie skutki w zakresie biegu przedawnienia roszczenia ma złożenie wniosku egzekucyjnego, jest istotne przede wszystkim dla dłużnika i wierzyciela. Instytucja przedawnienia ma na celu usunięcie stanu niepewności co do danego roszczenia w stosunkach pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Mobilizuje tym samym wierzyciela do podejmowania czynności w okresie, kiedy do przedawnienia roszczenia jeszcze nie doszło.

Czynność przerywająca bieg przedawnienia

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 Kodeksu cywilnego⁷ bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Przytoczony przepis odnosi się m.in. do czynności procesowych podjętych przez wierzyciela oraz skutków takich czynności w świetle przepisów prawa cywilnego materialnego.

Istota przerwy biegu przedawnienia polega na tym, że termin przedawnienia przestaje biec z chwilą zaistnienia okoliczności powodującej tę przerwę i nie biegnie on przez cały czas jej trwania, a także na tym, że po ustaniu tej okoliczności termin przedawnienia rozpoczyna swój bieg na nowo, niezależnie od tego, jaka jego część upłynęła przed zaistnieniem okoliczności powodującej jego przerwę⁸. Oznacza to, że czas, który upłynął

”
W STANIE PRAWNYM
OBOWIĄZUJĄCYM OD 21 SIERPNI
2019 R. ORGAN EGZEKUCYJNY
MA BOWIEM OBOWIĄZEK
BADANIA Z URZĘDU, CZY
ZGŁOSZONE PRZEZ WIERZYCIELA
DO EGZEKUCJI ROSZCZENIE
NIE ULEGŁO PRZEDAWNIENIU.

do czasu przerwania biegu przedawnienia uważa się za niebyły⁹.

W wyroku z 4 października 2006 r., II CSK 202/06¹⁰, Sąd Najwyższy wskazał, że o tym, czy czynność procesowa przerywa bieg przedawnienia, decydują przesłanki z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Czynność procesowa przerywa bieg przedawnienia wówczas, gdy jest ona przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Wyłącznie ta przesłanka decyduje o tym, czy dana czynność procesowa wywołuje skutki, o których stanowi art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Wskazany przepis nie zawiera bowiem żadnych dodatkowych warunków. Bez znaczenia pozostaje więc to, czy dana czynność ma charakter czynności procesowej ofensywnej czy obronnej, a także czy wiąże się z większym lub mniejszym ryzykiem procesowym lub trudnościami w realizacji roszczenia. Nie ma przy tym znaczenia, czy czynność podjęta bezpośrednio w celu realizacji roszczenia wywołuje skutek w postaci wytoczenia powództwa czy wyłącznie zarzutu procesowego, a także to, czy sąd orzeknie o zgłoszonym roszczeniu w wyroku. Przesłanką decydującą jest wyłącznie to, aby przedsięwzięcie przez wierzyciela określonej czynności mogło obiektywnie doprowadzić do skutku wskazanego w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Najistotniejsze dla wywołania skutku przewidzianego w wymienionym przepisie jest zatem wyłącznie zgłoszenie roszczenia

USTALENIE, JAKIE SKUTKI W ZAKRESIE BIEGU PRZEDAWNIEŃ ROSZCZENIA MA ZŁOŻENIE WNIOSKU EGZEKUCYJNEGO, JEST ISTOTNE PRZED WSZYSTKIM DLA DŁUŻNIKA I WIERZycIELA.

w określonym celu, przed właściwym organem, w przewidzianej prawem formie oraz obiektywna skuteczność takiej czynności, tj. zdolność do wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia.

Natomiast w postanowieniu z 9 listopada 2021 r., V CSKP 177/21¹¹, Sąd Najwyższy przyjął, że „hipotezą art. 123 § 1 pkt 1 k.c. są objęte wszelkie czynności konieczne, czyli takie, których nie można ominąć w toku realizacji roszczenia; po podjęciu czynności koniecznej, do czasu zakończenia postępowania, uprawniony nie może więc podjąć innej czynności koniecznej mogącej przerwać bieg przedawnienia. Czynności te powodują nie tylko przerwę biegu przedawnienia, ale też to, że przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki nie zostanie zakończone postępowanie nim wywołane (art. 124 § 2 k.c.). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu przedawnienia, że jego termin nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia”.

Z kolei w wyroku z 8 września 2021 r., I ACa 131/20¹², Sąd Apelacyjny w Poznaniu wskazał, że „czynność procesowa jest podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia wówczas, gdy skutkiem tej czynności jest prowadzenie przez organ jakiegoś wyodrębnionego zespołu działań (postępowania w szerokim znaczeniu), które mogą

zakończyć się wydaniem orzeczenia sądzającego (bądź zawarciem ugody sądowej), wydaniem orzeczenia ustalającego czy zabezpieczającego roszczenie lub też zaspokojeniem roszczenia (uzyskaniem świadczenia od zobowiązanego). Nie zmierza natomiast bezpośrednio do wymienionych celów czynność wszczynająca wyodrębniony zespół działań organu zmierzający do innego skutku, choćby skutek ten był koniecznym warunkiem wszczęcia następnego zespołu działań, prowadzącego już do dochodzenia, ustalenia, zabezpieczenia czy zaspokojenia roszczenia”.

Wniosek o wszczęcie egzekucji jako czynność przerywająca bieg przedawnienia

Do czynności przerywających w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia zalicza się m.in. złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji. Jest to bowiem czynność, która w sposób bezpośredni zmierza do zaspokojenia roszczenia¹³. Czynność ta wywołuje skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym¹⁴. Istotne jest przy tym to, aby wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony skutecznie¹⁵. Dopiero wówczas wywołuje on skutek, o którym mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym przyjęto, że czynnością bezpośrednio zmierzającą do wyegzekwowania roszczenia jest złożenie wniosku egzekucyjnego wraz z tytułem wykonawczym stosownie do właściwości sądowi lub komornikowi (art. 796 § 1 k.p.c.)¹⁶.

W tym kontekście istotne jest stanowisko judykatury co do wyjawienia majątku. Przyjmuje się, że wyjawienie majątku nie ma charakteru czynności przerywającej bieg przedawnienia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Uznawane jest ono bowiem za po-

Fot. Canva littlehenrabi

mocniczy sposób egzekucji, polegający na złożeniu przez dłużnika na polecenie sądu wykazu wszystkich składników jego majątku z jednoczesnym złożeniem przyrzeczenia o prawdziwości i zupełności składanego wykazu. Za główny cel wyjawienia majątku uznaje się uzyskanie przez wierzyciela informacji o majątku dłużnika, która to informacja w dalszej kolejności może posłużyć do przeprowadzenia egzekucji¹⁷.

Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji jako czynność przerywająca bieg przedawnienia od dawna wzbudza zainteresowanie przedstawicieli nauki i praktyki. W praktyce orzeczniczej pojawiły się bowiem wątpliwości związane z tym, czy każdy skutecznie złożony wniosek o wszczęcie egzekucji w istocie prowadzi do przerywania biegu przedawnienia, a także określone zdarzenia mogą unicestwić

ten skutek. Rozwojowi dyskusji nad tym zagadnieniem towarzyszyły pojawiające się przypadki z praktyki. Przykładów wątpliwości co do stosowania art. 123 § 1 pkt 1 k.c. znaleźć można wiele. W niniejszej publikacji autorka przedstawi jednak przykłady najistotniejsze i najciekawsze z punktu widzenia praktyki.

Kolejne wnioski o wszczęcie egzekucji

Jednym z takich przykładów jest wyrok Sądu Najwyższego z 30 grudnia 2021 r., V CSK 428/21¹⁸, w którym Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej. Powód, wnosząc skargę kasacyjną, wskazał na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, czy kolejne wnio-

ski egzekucyjne składane przez wierzyciela wyłącznie w celu przerwania biegu przedawnienia (art. 125 k.c.) są czynnością, o której mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. W ocenie powoda, czynność wierzyciela w postaci złożenia kolejnego wniosku o wszczęcie egzekucji, pomimo uprzedniego umorzenia postępowania egzekucyjnego ze względu na bezskuteczność egzekucji, przy braku u dłużnika środków na zaspokojenie wierzyciela, należy oceniać analogicznie do zasad wypracowanych dla zawezwania do próby ugodowej. Sąd Najwyższy, odmawiając przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał na „brak jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że wierzyciel miałby być ograniczony w prawie dochodzenia świadczenia zasądzonego prawomocnym orzeczeniem sądu tylko z tej przyczyny, że dłużnik nie dokonuje dobrowolnie jego zaspokojenia, poprzednio wszczęte postępowania egzekucyjne zostały umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji, a dłużnik deklaruje brak środków na spłatę wierzyciela. Istotą przedawnienia jest bowiem stabilizacja stosunków prawnych powstałych na skutek długotrwałej bezczynności wierzyciela, który nie egzekwuje swoich praw, a nie ochrona dłużnika, który nie wykonuje orzeczenia sądu z uwagi na deklarowany brak środków finansowych”.

Sąd Najwyższy zwrócił przy tym uwagę, że tylko w wyjątkowych przypadkach zachowanie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym można zakwalifikować jako nadużycie prawa (art. 5 k.c.), co uzasadniałoby pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Zaprezentowane stanowisko Sądu Najwyższego potwierdza, że wierzyciel może skutecznie przerywać bieg przedawnienia roszczenia poprzez składanie kolejnych wniosków o wszczęcie egzekucji. Pogląd ten szczegółowo wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 23 maja 2019 r., sygn. akt I ACa 379/18¹⁹, w którym zauważył, że

PRZEDAWNIEŃ ROSZCZENIA
STWIERDZONEGO
W TYTULE WYDANYM
PRZECIWKO DŁUŻNIKOWI
OSOBISTEMU NIE SKUTKUJE
NIEDOPUSZCZALNOŚCIĄ
EGZEKWOWANIA
WIERZYTELNOŚCI
ZABEZPIECZONEJ HIPOTEKĄ
OD DŁUŻNIKA RZECZOWEGO.

„z treści art. 123 § 1 k.c. nie można wyprowadzić wniosku, że „tylko pierwsza czynność prowadzi do przerwania biegu przedawnienia. Prawdą jest, że w przepisie użyto liczby pojedynczej (czynność, a nie czynności), ale ww. określenie zostało w sposób jednoznaczny dookreślone poprzez słowo „każda”. Inaczej rzecz ujmując, aby podzielić argumentację powódki, iż tylko pierwsza czynność przed organem egzekucyjnym przerywa bieg przedawnienia, przepis musiałby zostać inaczej sformułowany, a ustawodawca wskazałby, że bieg przedawnienia przerywa się przez pierwszą czynność przed organem egzekucyjnym. Aby zaakceptować stanowisko powódki należałoby przyjąć, że każda czynność to w istocie każda pierwsza czynność przed organem egzekucyjnym, a byłby to pogląd dowolny i niezajdujący potwierdzenia w brzmieniu ww. przepisu”.

Wierzytelność zabezpieczona hipoteką

W ramach analizowanego zagadnienia interesujące wydaje się być przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie. W art. 77 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece²⁰ ustawodawca wska-

zał wprost, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się natomiast do roszczeń o świadczenia uboczne.

W uchwale z 1 kwietnia 2011 r., III CZP 8/11²¹, Sąd Najwyższy przyjął, że „wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu wierzytelność wobec dłużnika osobistego nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia przeciwko właścicielowi nieruchomości, który – nie będąc dłużnikiem osobistym – ustanowił hipotekę dla zabezpieczenia tej wierzytelności”.

Natomiast w wyroku z 19 marca 2019 r., sygn. akt I ACa 88/18²², Sąd Apelacyjny w Krakowie zwrócił uwagę, że „art. 77 u.k.w.h. reguluje wyłącznie skutki przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką [...]. Skutki te polegają na tym, że właściciel przedmiotu hipoteki nie może podnieść wobec wierzyciela hipotecznego zarzutu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką z wyjątkiem sytuacji, w której wierzyciel dochodzi roszczeń o świadczenia uboczne [...]. Właściciel przedmiotu hipoteki nie ma wprawdzie wpływu na zdarzenia, które powodują przerwę biegu przedawnienia w ramach tej relacji [tj. pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem osobistym – przyp. M.G.], ale nie zmienia to faktu, że zdarzenia te są względem niego słuszne. Oznacza to, że w razie gdy doszło do przerwania biegu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką w relacji między wierzycielem hipotecznym a jego dłużnikiem osobistym, to przerwa ta jest skuteczna w stosunku do właściciela przedmiotu hipoteki. Zarzut przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie przysługuje właścicielowi przedmiotu hipoteki jako jego zarzut osobisty (hipoteka jako taka nie ulega przecież przedawnieniu), lecz wyłącznie jako zarzut dłużnika osobistego (art. 73 u.k.w.h.;

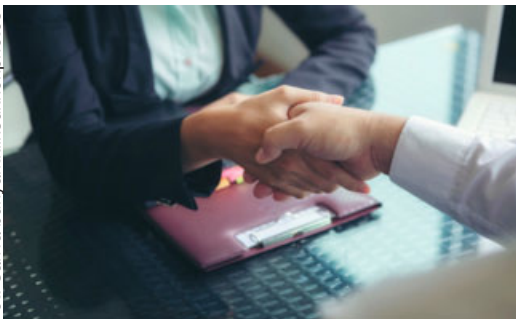

o przedawnieniu można mówić tylko w odniesieniu do wierzytelności zabezpieczonej hipoteką). Istnienie tego zarzutu zależy zatem od sytuacji dłużnika osobistego”.

Zaprezentowany pogląd stanowi rozwinięcie stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 14 października 2016 r., I CSK 616/15²³. Sąd Najwyższy podkreślił w nim, że „przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie wpływa na uprawnienia wierzyciela hipotecznego dotyczące dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki. W rezultacie właścicielowi przedmiotu hipoteki nie przysługuje zarzut przedawnienia jako skuteczny środek obrony przeciwko powództwu wierzyciela hipotecznego”. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że art. 77 u.k.w.h. znajduje zastosowanie bez względu na to, czy właścicielem przedmiotu hipoteki jest dłużnik osobisty, czy osoba trzecia. W pierwszym bowiem przypadku, w razie skutecznego podniesienia przez dłużnika zarzutu przedawnienia, powództwo w zakresie odpowiedzialności osobistej nie będzie zasadne, natomiast w zakresie

odpowiedzialności rzeczowej – należałoby je uznać za zasadne. W konsekwencji sąd powinien zasądzić świadczenie na rzecz wierzyciela, ale z ograniczeniem odpowiedzialności dłużnika do przedmiotu hipoteki (art. 319 k.p.c.), nie może być to jednak kwota wyższa od sumy hipoteki. Oznacza to, że przedawnienie roszczenia nie pozbawia wierzyciela hipotecznego prawa do zaspokojenia się z nieruchomości. Należy jednak w tym przypadku respektować ograniczenie odpowiedzialności dłużnika do sumy hipoteki.

Podsumowując dotychczasowe rozważania, należy przyjąć, że właściciel przedmiotu hipoteki ponosi ryzyko dochodzenia od niego zapłaty w celu zaspokojenia przez wierzyciela wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie. Jego ochrona sprowadza się do tego, że przysługujące wierzycielowi prawo zaspokojenia się z przedmiotu hipoteki nie obejmuje roszczeń o świadczenia uboczne, jeżeli dłużnik rzeczowy podniesie co do nich zarzut przedawnienia. Natomiast w każdym przypadku przerwa biegu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, jest

skuteczna wobec właściciela nieruchomości, na której hipoteka została ustanowiona. Stanowisko to ma znaczenie dla wszczęcia egzekucji przeciwko dłużnikowi osobistemu, ponieważ jak już ustalono wcześniej, skuteczne złożenie przez wierzyciela wniosku egzekucyjnego przerywa bieg przedawnienia. Z kolei przedawnienie roszczenia stwierdzonego w tytule wydanym przeciwko dłużnikowi osobistemu nie skutkuje niedopuszczalnością egzekwowania wierzytelności zabezpieczonej hipoteką od dłużnika rzeczowego. W takim przypadku może on się bronić wyłącznie zarzutem przedawnienia roszczeń o świadczenia uboczne (odsetki).

Cesja

W orzecznictwie sądowym konsekwentnie prezentowane jest stanowisko, zgodnie z którym skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się zasadniczo również do cesjonariusza. Oznacza to, że nabywa on wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także w zakresie przedawnienia roszczenia. Jeżeli więc bieg przedawnienia uległ przerwaniu wskutek czynności dokonanej przez zbywcę, cesjonariusz zostaje objęty skutkami tej przerwy²⁴. Pogląd ten jest zgodny z powszechnie akceptowanym stanowiskiem, że zbycie wierzytelności nie wpływa na bieg terminów przedawnienia, a także na

skutki zdarzeń kształtujących ten bieg, które nastąpiły przed dokonaniem cesji²⁵. Z tego względu dłużnikowi przysługują przeciwko zbywcy wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili zbycia, łącznie z zarzutem przedawnienia wierzytelności²⁶.

Zaprezentowany pogląd nie pozostaje w sprzeczności z akcentowanymi wielokrotnie w orzecznictwie podmiotowymi i przedmiotowymi granicami czynności wymienionych w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Polegają one na tym, że skutki czynności przerywających bieg przedawnienia powinny następować w ramach relacji prawnej, w której zostały dokonane (pomiędzy wierzycielem egzekwującym oraz dłużnikiem egzekwowanym), a także w stosunku do przedmiotu, którego dotyczyły (np. egzekwowanie części roszczenia). Oznacza to, że przerwa biegu przedawnienia wywołana przez czynności wymienione w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. nie obejmuje innych osób, którym przysługiwałby zarzut przedawnienia określonego roszczenia, które nie uczestniczyły w dokonaniu danej czynności. Chodzi

”
ORZECZNICTWO SĄDOWE
WYPRACOWAŁO JEDNOLITY
POGLĄD, ZGODNIE Z KTÓRYM
NABYWCA WIERZYTELNOŚCI
NIEBĘDĄCY BANKIEM
NIE MOŻE POWOŁYWAĆ
SIĘ NA PRZERWĘ BIEGU
PRZEDAWNIEŃ SPOWODOWANĄ
WSZCZĘCIEM POSTĘPOWANIA
EGZEKUCYJNEGO NA
PODSTAWIE BANKOWEGO
TYTUŁU EGZEKUCYJNEGO
ZAOPATRZONEGO W KLAUZULĘ
WYKONALNOŚCI.

tu przede wszystkim o dłużników solidarnych, którzy nie zostali pozwani wspólnie z innym dłużnikiem. Pogląd ten zmierza do ograniczenia skutków czynności z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wyłącznie do osób, w stosunku do których zmierzały one do dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, a nie do ich następców prawnych²⁷.

Wyjątek dotyczy jednak nabycia wierzytelności stwierdzonej bankowym tytułem egzekucyjnym. Orzecznictwo sądowe wypracowało jednolity pogląd, zgodnie z którym nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności²⁸.

Zniweczenie skutku w postaci przerwy biegu przedawnienia

Jak ustalono dotychczas, skuteczne złożenie wniosku egzekucyjnego przerywa bieg przedawnienia roszczenia nim objętego.

Przerwa ma miejsce przez cały czas trwania postępowania egzekucyjnego, aż do czasu jego ukończenia. Zgodnie z art. 124 § 2 k.c., w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie nie zostało zakończone. Na potrzeby postępowania egzekucyjnego należy przyjąć, że postępowanie to kończy się dopiero z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu tego postępowania²⁹.

W nauce wyodrębniono jednak konkretne przypadki, które uznaje się za niweczące skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej skutecznym złożeniem wniosku egzekucyjnego. Należy zatem bliżej przyjrzeć się wykształconym w orzecznictwie i nauce stanowiskom.

Umorzenie postępowania z uwagi na bezskuteczność egzekucji

W orzecznictwie jednolicie prezentowane jest stanowisko co do skutków złożenia wniosku

Fot. Canva Ron Lach z Pexels

o wszczęcie egzekucji, a następnie umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji (art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.).

W wyroku z 25 kwietnia 2017 r., V CSK 493/16³⁰, Sąd Najwyższy przyjął, że w razie przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji, w przypadku umorzenia postępowania z powodu bezskuteczności egzekucji, przedawnienie biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Podobnie w wyroku z 21 sierpnia 2019 r., I ACa 344/19³¹, Sąd Apelacyjny w Białymstoku stanął na stanowisku, że umorzenie postępowania egzekucyjnego z urzędu z powodu bezskuteczności egzekucji (tj. na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.), powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia wierzyciela rozpoczyna się na nowo.

Fot. Canva shironosov

Jak wynika z przedstawionych poglądów, umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 § 1 pkt 3 k.p.c. nie niweczy skutków przerwania biegu przedawnienia egzekwowanego roszczenia wywołanych złożeniem wniosku egzekucyjnego. Po ukończeniu postępowania przedawnienie rozpoczyna swój bieg na nowo (art. 124 § 2 k.c.). Pogląd ten jest również akceptowany przez przedstawicieli doktryny³².

Umorzenie na wniosek

Zdecydowanie więcej uwagi poświęcono dyskusji nad zagadnieniem unicestwienia przerwy biegu przedawnienia przez umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Należy przy tym podkreślić, że jest to kwestia istotna, której rozwiązanie wymaga uwzględnienia przede wszystkim celu, jaki przyświeca instytucji przedawnienia w prawie cywilnym.

Wśród przepisów o postępowaniu egzekucyjnym brak jest regulacji, która wprost odnosi się do tego zagadnienia. Jedynym przepisem określającym skutki umorzenia postępowania egzekucyjnego jest art. 826 § 1 k.p.c. Zgodnie z nim umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna. Umorzenie postępowania egzekucyjnego nie może przy tym naruszać praw osób trzecich. Brak regulacji o charakterze szczególnym wywołał dyskusję co do dopuszczalności odpowiedniego zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym art. 203 § 2 k.p.c.

W uchwale z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14³³, Sąd Najwyższy przyjął, że „umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – banku prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę

wykonalności, niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji”.

W uzasadnieniu przedmiotowej uchwały Sąd Najwyższy rozważał zagadnienie zakresu odpowiedniego zastosowania art. 203 § 2 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym. Zgodnie z nim pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Chodzi tu między innymi o skutek w postaci przerywania biegu przedawnienia. Odmiennie niż w postępowaniu procesowym, żądanie wierzyciela umorzenia postępowania egzekucyjnego jest bezwzględnie wiążące dla organu egzekucyjnego. Stawianym przed wierzycielem wymaganiem jest natomiast popieranie egzekucji, co przejawia się w rygorze umorzenia postępowania w razie beczynności wierzyciela.

Sąd Najwyższy przyjął, że regulacja z art. 203 § 2 k.c. ma zapobiegać manipulowaniu przez powoda terminami przedawnienia roszczenia. W przypadku jego braku, powód mógłby składać pozew wielokrotnie, a następnie go cofać ze skutkiem przewidzianym w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Z tego względu Sąd Najwyższy uznał, że stosowanie tej regulacji w postępowaniu egzekucyjnym jest tym bardziej uzasadnione, za czym przemawia potrzeba zapobiegania nadużyciom ze strony wierzyciela. W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że art. 203 § 2 k.c. znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu egzeku-

cyjnym (art. 13 § 2 k.p.c.), przez co umorzenie tego postępowania niweczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem. Nie ma przy tym znaczenia charakter egzekwowanej wierzytelności.

Jednocześnie Sąd Najwyższy przyjął, że zastosowana przez ustawodawcę formuła umorzenia postępowania egzekucyjnego zmierza do podkreślenia, że to wierzyciel jest jedynym dysponentem tego postępowania, a wniosek wierzyciela o umorzenie zawiera w sobie oświadczenie o cofnięciu wniosku egzekucyjnego. Dla dopuszczalności odpowiedniego zastosowania art. 203 § 2 k.p.c. nie może stać różnica terminologiczna, która przejawia się w tym, że w art. 825 pkt 1 k.p.c. mowa jest o żądaniu wierzyciela umorzenia egzekucji, a nie o cofnięciu przez niego wniosku egzekucyjnego.

Zagadnienie relacji pomiędzy umorzeniem postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela a przerwą biegu przedawnienia wywołaną jego wszczęciem było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego już wcześniej. W wyroku z 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, Sąd Najwyższy przyjął, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie przerywa biegu przedawnienia, jeżeli komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, który w toku tej egzekucji dokonał przelewu wierzytelności.

Przywołana teza uchwały Sądu Najwyższego z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, w sposób dość ogólny określa skutki umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Spotkała się ona ze zróżnicowanym odbiorem przedstawicieli doktryny i judykatury. W stanowiskach odnoszących się do tego zagadnienia uwagę zwracają tendencje zmierzające do zróżnicowania wpływu umorzenia postępowania egzekucyjnego na bieg przedawnienia roszczenia ze względu na przyczynę tego umorzenia.

W wyroku z 23 marca 2022 r., VI ACa 361/21³⁴, Sąd Apelacyjny w Warszawie zwrócił

uwagę na wątpliwości, jakie budzi przyjęcie kategorycznego stanowiska co do dopuszczalności zastosowania art. 203 § 2 k.p.c. w każdym przypadku, gdy wierzyciel żąda umorzenia postępowania egzekucyjnego. Sąd ten stanął na stanowisku, że „również w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na żądanie wierzyciela pełne zastosowanie znajdzie art. 124 k.c., zgodnie z którym po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo, a w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed organem powołanym do egzekwowania roszczenia danego rodzaju przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie nie zostanie zakończone”. Uzasadnieniem przedstawionego stanowiska był wzgląd na odmienne cele postępowania rozpoznawczego oraz egzekucyjnego. Celem pierwszego z nich jest ustalenie przez sąd prawa wierzyciela i odpowiadającego mu obowiązku dłużnika. Norma z art. 203 § 2 k.p.c. ma więc to znaczenie, że zapobiega istnieniu stanu niepewności w stosunkach pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem. W postępowaniu egzekucyjnym zaś istnieje już orzeczenie rozstrzygające sprawę merytorycznie. Nieuzasadnione jest zatem przenoszenie na grunt tego postępowania celów, jakim służy postępowanie rozpoznawcze.

Dyskusja dotycząca wpływu umorzenia postępowania egzekucyjnego na bieg przedawnienia roszczenia dochodzonego przez wierzyciela w tym postępowaniu sprowadza się w istocie do odpowiedzi na pytanie, czy art. 203 § 2 k.p.c. znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu egzekucyjnym³⁵, a jeżeli tak, to w jakim zakresie. Odpowiedzi na tak postawione pytanie jest tyle, ile poglądów prezentowanych w nauce i orzecznictwie. Główne spektrum dyskusji nad tym zagadnieniem sprowadza się jednak do argumentacji przytoczonej przez przedstawicieli dwóch przeciwstawnych poglądów.

Fot. Canva gyro

Krytyczne stanowisko dotyczące uchwały Sądu Najwyższego zajął M. Krakowiak³⁶. W ocenie tego autora w postępowaniu egzekucyjnym nie występuje cofnięcie wniosku egzekucyjnego, a w konsekwencji przepis art. 203 k.p.c. nie znajduje zastosowania. Wierzyciel, dążąc do umorzenia postępowania, powinien złożyć wniosek o jego umorzenie. Wspomniany art. 203 k.p.c. nie znajduje odpowiedniego zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym z uwagi na jego sprzeczność z celem postępowania egzekucyjnego oraz przepisami szczególnymi dotyczącymi tego postępowania³⁷. Złożony przez wierzyciela wniosek o umorzenie postępowania nie podlega bowiem kontroli organu egzekucyjnego pod względem jego zasadności i celowości. Taki charakter wniosku wierzyciela stanowi przejaw realizacji zasady dyspozycyjności obowiązującej w postępowaniu egzekucyjnym. Natomiast

art. 203 § 2 k.p.c. przewiduje sądową kontrolę cofnięcia pozwu przez powoda. W konsekwencji sąd może uznać cofnięcie pozwu za niedopuszczalne. Takie ograniczenie nie występuje w postępowaniu egzekucyjnym, w którym wierzyciel zasadniczo na każdym etapie tego postępowania może złożyć wniosek o jego umorzenie bez potrzeby uzasadniania przyczyn to powodujących³⁸. W konsekwencji autor zakwestionował zasadność tezy przyjętej w głosowanej uchwale.

W opracowaniach dotyczących sądowego postępowania egzekucyjnego można odnaleźć poglądy zbieżne ze stanowiskiem M. Krakowiaka. Przykładowo wskazuje się wprost, że w razie przerwania biegu przedawnienia przez wniesienie wniosku egzekucyjnego, a następnie umorzenia postępowania na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c., przedawnienie biegnie na nowo od chwili zakończenia postępowania egzekucyjnego³⁹.

Część przedstawicieli nauki z akceptacją przyjęła uchwałę Sądu Najwyższego z 19 lutego 2015 r. W szczególności wskazuje się, że art. 826 k.p.c. nie może być traktowany jako *lex specialis*, wyłączający odpowiednie zastosowanie przepisów o procesie, przede wszystkim art. 203 § 2 k.p.c. Ponadto wyraźne rozróżnienie pomiędzy cofnięciem pozwu a cofnięciem wniosku o wszczęcie egzekucji wymagałoby wprowadzenia jednoznacznej podstawy normatywnej, czego obecnie brakuje⁴⁰. Podkreśla się również trafność przyjętego w uchwale stanowiska, że we wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego zawiera się *implicite* cofnięcie wniosku egzekucyjnego. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego postrzegany jest jako rezygnacja z poszukiwania ochrony prawnej, a uwzględnienie takiego wniosku przez komornika i umorzenie postępowania tworzy stan odpowiadający stanowi, jaki w postępowaniu rozpoznawczym łączy się ze skutkiem cofnięcia pozwu⁴¹. Podkreśla się przy tym, że „*ratio legis* przedawnienia

jest jednakowa w przypadku postępowania rozpoznawczego i egzekucyjnego”⁴².

Obecnie zauważalna jest wyraźna tendencja do kształtowania się praktyki sądowej w sposób odmienny od stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uchwale z 19 lutego 2015 r. Przykładowo, w wyroku z 6 czerwca 2019 r., I ACa 802/18⁴³, Sąd Apelacyjny w Katowicach stanął na stanowisku, że „w postępowaniu egzekucyjnym nie występuje cofnięcie wniosku o wszczęcie egzekucji, a zatem przepis art. 203 § 2 k.p.c. dotyczący cofnięcia pozwu nie ma zastosowania. Wierzyciel, który rezygnuje z wszczętego już postępowania egzekucyjnego, wyraża swoją wolę, składając wniosek o jego umorzenie, a przepis art. 203 k.p.c. nie może być stosowany w postępowaniu egzekucyjnym, z uwagi na jego całkowitą sprzeczność z celem postępowania egzekucyjnego i jego przepisami szczególnymi”.

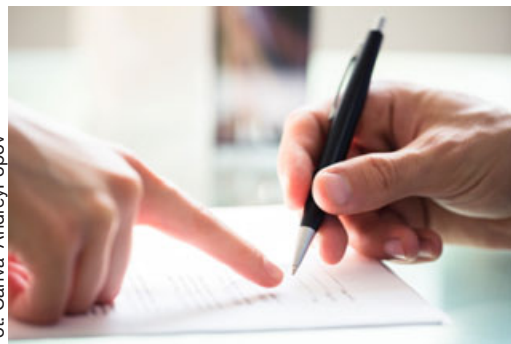
ART. 203 K.P.C. NIE ZNAJDUJE
ODPOWIEDNIEGO ZASTOSOWANIA
W POSTĘPOWANIU
EGZEKUCYJNYM Z UWAGI
NA JEGO SPRZECZNOŚĆ
Z CELEM POSTĘPOWANIA
EGZEKUCYJNEGO ORAZ
PRZEPISAMI SZCZEGÓLNYMI
DOTYCZĄCYMI TEGO
POSTĘPOWANIA.

Z kolei w wyroku z 12 maja 2015 r., III Ca 1191/14⁴⁴, Sąd Okręgowy w Łodzi zaakceptował bez zastrzeżeń pogląd o odpowiednim zastosowaniu w postępowaniu egzekucyjnym art. 203 § 2 k.p.c., a w konsekwencji, że umorzenie postępowania egzekucyjnego niewczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na beczność wierzyciela

Mniej kontrowersji budzi określenie skutków umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na beczność wierzyciela. W myśl art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c., postępowanie egzekucyjne umarza się w całości lub w części z urzędu, jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania. Jego odpowiednikiem w stanie prawnym obowiązującym do 7 września 2016 r. był art. 823 k.p.c.⁴⁵ Przewidywał on umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania.

W okresie obowiązywania art. 823 k.p.c. przewidującego umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa zapadło kilka istotnych orzeczeń Sądu Najwyższego. W wyroku z 10 października 2003 r., II CK 113/02⁴⁶, Sąd Najwyższy uznał, że do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. Zgodnie z nim, umorzenie postępowania zawieszono w pierwszej instancji nie pozbawia powoda prawa do ponownego wytoczenia powództwa, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Skutki te wywołuje jednak pozew wniesiony w sprawie, w której postępowanie umorzono na podstawie art. 182 § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjął przy tym, że wśród przepisów o postępowaniu egzekucyjnym brak jest wyraźnej regulacji, która wykluczałaby odpowiednie zastosowanie do beczności wierzyciela, na wniosek którego wszczęto egzekucję, art. 182 § 2 k.p.c. Zastosowa-

Fot. Canva, AndreyPopov

nie wskazanego przepisu jest uzasadnione potrzebą ochrony interesów drugiej strony postępowania, które – z uwagi na beczność wierzyciela – mogłyby zostać zagrożone. Z tego względu, w przypadku umorzenia postępowania zgodnie z dyspozycją art. 823 k.p.c., przyjmując należy, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego złożeniem. W literaturze zrównuje się przy tym umorzenie postępowania egzekucyjnego wskutek beczności wierzyciela z tzw. upadkiem instancji, tj. umorzeniem postępowania rozpoznawczego z uwagi na beczność powoda⁴⁷.

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z 19 listopada 2009 r., IV CSK 244/09. Uznał on wówczas, że do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w przypadku jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. odpowiednie zastosowanie znajduje art. 182 § 2 k.p.c. W konsekwencji, jeżeli wniosek egzekucyjny wierzyciela przerywa bieg przedawnienia roszczenia, to umorzenie tak zainicjowanego postępowania *ex lege* eliminuje stan przerwania biegu przedawnienia, tj. sytuację, w której nie dochodzi do przerwania biegu przedawnienia egzekwowanego roszczenia.

Również w wyroku z 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/10⁴⁸, Sąd Najwyższy uznał, że umorzenie postępowania egzekucyjnego *ex lege* powinno, z powołaniem się na art. 182

§ 2 k.p.c., spowodować skutek prawny polegający na tym, że złożony przez wierzyciela wniosek egzekucyjny nie może już wywołać żadnych skutków prawnych, także w zakresie biegu przedawnienia roszczenia, jakie ustawa wiąże z jego złożeniem.

W wyroku z 20 maja 2015 r., I CNP 28/14, Sąd Najwyższy również podzielił pogląd, zgodnie z którym do skutków umorzenia *ex lege* postępowania egzekucyjnego stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. Oznacza to, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego wniosek egzekucyjny nie wywołuje już żadnych skutków prawnych w zakresie przerwy biegu przedawnienia egzekwowanego roszczenia. Za przyjęciem tej koncepcji przemawia w ocenie Sądu Najwyższego potrzeba ochrony interesu strony przeciwnej w przypadku niewykazywania przez wierzyciela aktywności w ramach zainicjowanego przez niego postępowania.

Poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy dotyczące skutków umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa pozostają

aktualne również przy ocenie skutków prawnych wywołanych umorzeniem postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. Stanowisko doktryny w tej kwestii wydaje się być jednolite, a przy tym zbieżne z zaprezentowanymi poglądami Sądu Najwyższego⁴⁹.

Podsumowanie

Skuteczne złożenie przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji bez wątplenia przerywa bieg przedawnienia roszczenia zgłoszonego do egzekucji. Jest to bowiem czynność podjęta bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Z tego względu czynność ta, jako spełniająca przesłankę z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., powoduje przerwę biegu przedawnienia roszczenia. Przedawnienie nie biegnie przez cały czas trwania postępowania egzekucyjnego i zaczyna swój bieg na nowo z chwilą jego zakończenia (art. 124 § 2 k.c.).

W aktualnym stanie prawnym czynności podejmowane przez wierzyciela przed organem egzekucyjnym (mowa tu o złożeniu wniosku o wszczęcie egzekucji) powodują określone w przepisach prawa cywilnego materialnego konsekwencje. Skutki te mają pierwszorzędne znaczenie w stosunkach pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Jednak w aktualnym stanie prawnym kwestie przedawnienia roszczenia są przedmiotem zainteresowania organów egzekucyjnych na mocy regulacji z art. 804 § 2 k.p.c. Z tego względu szczególnie doniosłe dla praktyki są poglądy judykatury oraz doktryny na przedmiotowe kwestie.

W AKTUALNYM STANIE PRAWNYM CZYNNOŚCI PODEJMOWANE PRZEZ WIERZYCIELA PRZED ORGANEM EGZEKUCYJNYM (MOWA TU O ZŁOŻENIU WNIOSKU O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI) POWODUJĄ OKREŚLONE W PRZEPISACH PRAWA CYWILNEGO MATERIALNEGO KONSEKWENCJE.

Jednoznaczne stanowisko nauki w kwestii przerwania biegu przedawnienia wskutek złożenia przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji ulega osłabieniu w związku z kształtowaniem się poglądów o istnieniu okoliczności, z uwagi na które dochodzi do unicestwienia tych skutków. Chodzi przede wszystkim o umorzenie postępowania egzekucyjnego oraz dopuszczalność odpowiedniego zastosowania art. 203 § 2 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym. Potrzeba podjęcia tego rodzaju dyskusji wynikła z bra-

ku regulacji szczegółowej w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym.

Dotychczasowa analiza prowadzi przy tym do wniosku, że podstawowe znaczenie ma przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego. W nauce nie ma wątpliwości, że umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na tzw. bezskuteczność egzekucji (art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.) nie unicestwia przerwy biegu przedawnienia wywołanej złożeniem wniosku egzekucyjnego. Podobnie jednoznacznie oceniane jest umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezczynność wierzyciela (art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.). Przyjmuje się bowiem, że w tym przypadku następuje unicestwienie przerwy biegu przedawnienia wywołanej złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Największa dyskusja dotyczy obecnie wpływu umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Część przedstawicieli doktryny oraz judykatury, stojąc na stanowisku, że wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego zawiera w sobie w istocie oświadczenie o cofnięciu wniosku, dopuszcza odpowiednie zastosowanie art. 203 § 2 k.p.c. Jednocześnie potrzeba zastosowania tej regulacji tłumaczona jest koniecznością zapobieżenia manipulowania przez wierzyciela terminami przedawnienia roszczeń. Przeciwnicy z kolei zwracają uwagę na brak wyraźnych podstaw normatywnych do przyjmowania tak daleko idących konsekwencji złożenia wniosku o umorzenie. W ich ocenie różnicy pomiędzy art. 825 pkt 1 k.p.c. a art. 203 k.p.c. nie należy sprowadzać wyłącznie do różnic terminologicznych.

Jak wynika z podsumowania, w obecnym stanie prawnym brak regulacji o charakterze szczególnym spowodował konieczność podjęcia dyskusji, która nie doprowadziła do wykształcenia się przeciwstawnych poglądów. Jednak waga omówionego zagadnienia pozostaje na tyle istotna, że wymaga dalszej dyskusji. O ile bowiem skutek złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji w postaci przerwy

biegu przedawnienia nie budzi wątpliwości, o tyle katalog przypadków, w których dochodzi do unicestwienia tego skutku, pozostaje nadal dyskusyjny.

Przypisy końcowe

- ¹ Zgodnie z art. 796 k.p.c. wszczęcie egzekucji może nastąpić na wniosek, z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu.
- ² Tak A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2019, s. 23.
- ³ *Ibidem*, s. 22.
- ⁴ *Ibidem*, s. 24.
- ⁵ Ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm., dalej jako: k.p.c.
- ⁶ Dodanie § 2 do art. 804 k.p.c. nastąpiło na mocy art. 1 pkt 227 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469 ze zm.). Na mocy art. 17 pkt 1 te same ustawy przepis ten wszedł w życie z dniem 21 sierpnia 2019 r.
- ⁷ Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm., dalej jako: k.c.
- ⁸ Tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 3 marca 2022 r., I ACa 118/21, LEX nr 3345515.
- ⁹ *Ibidem*.
- ¹⁰ LEX nr 196513.
- ¹¹ LEX nr 3314694.
- ¹² LEX nr 3291444.
- ¹³ Zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 3 marca 2022 r., I ACa 118/21, LEX nr 3345515; uchwała Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, OSNC 2017, nr 5, poz. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, LEX nr 284135.
- ¹⁴ Zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 3 marca 2022 r., I ACa 118/21, LEX nr 3345515.
- ¹⁵ Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 grudnia 2021 r., V CSK 428/21, LEX nr 3389759.
- ¹⁶ Tak Sąd Najwyższy w wyroku z 24 września 1971 r., II CR 359/71, GSIP 1972, nr 2, poz. 2, oraz w wyroku z 4 sierpnia 1977 r., IV PR 160/77, LEX nr 7975.
- ¹⁷ Tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 12 października 2018 r., I ACa 1615/17, LEX nr 2595394.
- ¹⁸ LEX nr 3389759.
- ¹⁹ LEX nr 3161415.
- ²⁰ Tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1728 ze zm., dalej jako: u.k.w.h.
- ²¹ OSNC 2011, nr 12, poz. 130.
- ²² LEX nr 2799252.
- ²³ LEX nr 2135543.
- ²⁴ Tak Sąd Najwyższy w wyroku z 23 lutego 2022 r., II CNPP 2/22, LEX nr 3403435; uchwała Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, OSNC 2017, nr 5, poz. 55.
- ²⁵ Zob. uchwała Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, OSNC 2017, nr 5, poz. 55.
- ²⁶ *Ibidem*.
- ²⁷ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lutego 2022 r., II CNPP 2/22, LEX nr 3403435; uchwała Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2017 r., III CZP 17/17, OSNC 2018, nr 3, poz. 25.
- ²⁸ Tak Sąd Najwyższy w uchwale z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, OSNC 2017, nr 5, poz. 55.
- ²⁹ Por. uchwała Sądu Najwyższego z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 137.
- ³⁰ LEX nr 2332329.
- ³¹ LEX nr 2741654.
- ³² Zob. H. Ciepła [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 730–1088*, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 399–400.
- ³³ OSNC 2015, nr 12, poz. 137.
- ³⁴ LEX nr 3394286.
- ³⁵ Zob. M. Krakowiak, *Postępowanie cywilne – egzekucja sądowa – umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Glosa do uchwały SN z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14*, OSP 2015, nr 11, s. 1566.
- ³⁶ Zob. *ibidem*, s. 1560 i n.
- ³⁷ *Ibidem*, s. 1566.
- ³⁸ *Ibidem*, s. 1566–1567.
- ³⁹ Zob. H. Ciepła [w:] *op. cit.*, s. 406.
- ⁴⁰ Zob. A. Olaś, *Glosa do uchwały SN z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14*, PPE 2016, nr 1, s. 45–64.
- ⁴¹ Zob. A. Grajewski, *Glosa do uchwały SN z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14*, PPE 2016, nr 12, s. 49–60.
- ⁴² *Ibidem*.
- ⁴³ LEX nr 3063123.
- ⁴⁴ LEX nr 2126789.
- ⁴⁵ Art. 823 k.p.c. został uchylony z dniem 8 września 2016 r. na mocy art. 2 pkt 87 ustawy z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.
- ⁴⁶ OSP 2004, nr 11, poz. 141.
- ⁴⁷ Zob. M. Muliński, *Glosa do wyroku SN z 10 października 2003 r., II CK 113/02*, OSP 2004, nr 11, s. 141.
- ⁴⁸ LEX nr 1108491.
- ⁴⁹ Zob. J. Jagiela [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 730–1095¹*, red. A. Marciniak, Warszawa 2020, s. 686.

Już w sklepie Currendy!

www.sklep.currenda.pl

Upadek zabezpieczenia w postępowaniu cywilnym

Mateusz Wiktor Golak

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Przegląd orzecznictwa

POSTANOWIENIE SĄDU
REJONOWEGO W BYDGOSZCZY
Z 2 LISTOPADA 2022 ROKU

POSTANOWIENIE SĄDU
REJONOWEGO W JASTRZĘBIU-
ZDROJU Z 28 WRZEŚNIA 2022 ROKU

POSTANOWIENIE SĄDU
REJONOWEGO W OŁAWIE
Z 14 LISTOPADA 2022

Fot. Canva nirat

MATEUSZ SZTANDUR

Absolwent studiów
doktoranckich UG

Wprowadzenie

W pierwszym przedstawionym orzeczeniu Sąd Rejonowy w Bydgoszczy pochylił się w rozpoznawanej skardze wierzyciela nad problematyką zwolnienia z obowiązku poniesienia opłaty stosunkowej – na gruncie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – ustalonej postanowieniem komornika, po braku złożenia wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania. Przedmiotem drugiego orzeczenia – wydanego przez Referendarza Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju – była kwestia skargi dłużnika na brak zastosowania przez organ egzekucyjny

opłaty stosunkowej 3% dla sytuacji, w której do zaspokojenia roszczenia doszło na skutek złożenia przez dłużnika bankowej dyspozycji przelewu. Ostatnie orzeczenie pochodzi z Sądu Rejonowego w Oławie. Wydane zostało na skutek złożonego przez dłużnika wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej przez komornika postanowieniem wydanym w trybie art. 825 k.p.c.

POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO W BYDGOSZCZY Z 2 LISTOPADA 2022 ROKU

Hasło

Obciążenie wierzyciela opłatą

Sentencja

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy po rozpoznaniu 2 listopada 2022 r. na posiedzeniu

niejawnym sprawy o egzekucję świadczenia pieniężnego w przedmiocie skargi wierzyciela na postanowienie komornika sądowego w zakresie obciążenia go opłatą stosunkową postanowił oddalić skargę.

Ustawy

1. Ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego
2. Ustawa z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych
3. Ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

Stan faktyczny

Wierzyciel wniósł skargę na postanowienie komornika w zakresie obciążenia go opłatą stosunkową ustaloną na mocy art. 29 ust 1 u.k.k.¹ W opinii wierzyciela niesłusznie został on obciążony kosztami, ponieważ na podstawie art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych korzysta ze zwolnienia z opłat sądowych, co winno obejmować również opłatę, o której mowa w art. 29 ust 1 u.k.k. Skarżący wskazał, iż w myśl art. 45 ustawy o kosztach komorniczych zwolnienie od kosztów sądowych przysługujące stronie na mocy ustawy albo – przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym – rozciąga się na koszty komornicze. W odpowiedzi na skargę komornik wniósł o jej oddalenie z uwagi na bezzasadność. Odnosząc się do argumentacji wierzyciela, komornik zauważył, iż nie do przyjęcia pozostaje wykładnia, według której przepis art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi wystarczającą podstawę do zwolnienia z opłaty egzekucyjnej w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego. Komornik wskazał, że konieczność obciążenia wierzyciela opłatą egzekucyjną na podstawie art. 29 ust. 1 u.k.k. wynika wprost z art. 47 tej ustawy, zgodnie z którym zwol-

nienie strony od kosztów komorniczych nie zwalnia z obowiązku poniesienia opłaty egzekucyjnej za egzekucję świadczeń pieniężnych. Opłata egzekucyjna oparta na art. 29 ust. 1 u.k.k. stanowi podstawę obciążenia wierzyciela albo dłużnika tą opłatą, która należąca jest komornikowi sądowemu w związku z egzekucją świadczenia pieniężnego. Organ egzekucyjny wskazał, że opłaty egzekucyjne za egzekucję świadczeń pieniężnych ponoszone w przedmiotowej sprawie przez wierzyciela są obligatoryjne, a wierzyciel zobowiązany jest do jej poniesienia za egzekucję świadczeń pieniężnych.

Rozstrzygnięcie

Sąd rozpoznający skargę ustalił, że komornik sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne na skutek rozstrzygniętego zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej. W toku postępowania dokonane zostały niezbędne czynności mające na celu egzekucję należności. Egzekucja była skuteczna do ruchomości dłużnika oraz przysługujących mu

”
W SPRAWACH, W KTÓRYCH
NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA
W CAŁOŚCI ROZWIĄZANIA
WYNIKAJĄCE Z USTAWY
O KOSZTACH KOMORNICZYCH,
REGUŁA WYNIKAJĄCA Z WW.
UCHWAŁY POWODUJE, ŻE
W POŁĄCZENIU Z TREŚCIĄ
ART. 52 UST. 2 W ZW. Z ART. 29
UST. 1 USTAWY O KOSZTACH
KOMORNICZYCH WIERZYCIEL
NIE BĘDZIE ZWOLNIONY
Z OPŁATY EGZEKUCYJNEJ...

Fot. Canva pixelshot

wierzytelności. Postanowieniem z 29 lipca 2021 r. komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne z uwagi na stwierdzony zgon dłużnika. W okresie roku wierzyciel nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania i nie wniósł o jego podjęcie. Wobec powyższego, komornik stwierdził umorzenie postępowania na mocy art. 823 k.p.c.² oraz ustalił koszty zawierające również opłatę stosunkową, którą został obciążony wierzyciel. Na powyższe postanowienie wierzyciel wniósł skargę, która w ocenie sądu jest niezasadna. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych do spraw wszczętych przed wejściem w życie tej ustawy, tj. 1 stycznia 2019 r., zastosowanie mają dotychczasowe przepisy³. W związku z powyższym, w sprawie nie ma zastosowania art. 45 ustawy o komornikach sądowych, na który powołują się strony. Przepis art. 114 ust. 4 ustawy o sys-

temie ubezpieczeń społecznych przewiduje, iż w zakresie prowadzonej działalności określonej w ustawie nie ponosi się opłat skarbowych i sądowych, zaś stosownie do przepisu art. 771 k.p.c, zwolnienie od kosztów sądowych, przyznane stronie przez sąd w postępowaniu rozpoznawczym lub z którego strona korzysta z mocy ustawy rozciąga się także na postępowanie egzekucyjne.

Powyższe oznacza, że wierzyciel, jako korzystający z mocy prawa ze zwolnienia od opłat sądowych, korzysta z tego prawa dalej w postępowaniu egzekucyjnym. Art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych nie stanowi *lex specialis* ani w stosunku do art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń, ani do art. 771 k.p.c. Z uwagi na przywołane przepisy przejściowe, wyłączenie zwolnienia w tej sprawie na podstawie art. 47 ustawy o kosztach komorniczych

nie będzie mieć zastosowania. Pomocna w tym zakresie jest wykładnia uchwały Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z 28 kwietnia 2005 r.⁴: „Zwolnienie od kosztów egzekucji przyznane dłużnikowi w toku postępowania egzekucyjnego – podobnie jak zwolnienie od kosztów sądowych udzielone w postępowaniu rozpoznawczym – pozostaje bez wpływu na możliwość ściągnięcia od dłużnika opłaty egzekucyjnej należnej komornikowi za dokonaną egzekucję”. W sprawach, w których nie mają zastosowania w całości rozwiązania wynikające z ustawy o kosztach komorniczych, reguła wynikająca z ww. uchwały powoduje, że w połączeniu z treścią art. 52 ust. 2 w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych wierzyciel nie będzie zwolniony z opłaty egzekucyjnej, która jest wynikiem ekonomicznym postępowania egzekucyjnego. Strona zwolniona z kosztów sądowych zobowiązana jest do poniesienia tego rodzaju opłat, które wiążą się z przeprowadzonym postępowaniem egzekucyjnym. Zwolnienie tej strony w postępowaniu egzekucyjnym przejawia się w braku obowiązku ponoszenia opłat inicjujących to postępowanie. Zasadą postępowania egzekucyjnego jest to, iż koszty z nim związane obciążają dłużnika. Niemniej nowe rozwiązania zawarte w art. 29 i 30 u.k.k. dają komornikowi prawo do obciążania opłatami również wierzyciela. Sąd uznał, że zmiana przepisów dokonana w roku 2018 jest m.in. wyrazem postulatów środowiska komorniczego, aby usankcjonować konieczność zabezpieczenia komornika przed utratą możliwości naliczenia opłaty wierzycielowi, gdy obciążenie nią dłużnika jest niezasadne. Treść art. 30 w pewnym zakresie odzwierciedla treści art. 49 ust. 4 nieobowiązującej już ustawy⁵. Wprowadzenie regulacji z art. 47 obecnej ustawy stanowi natomiast normatywne wyrażenie zasady wynikającej z przytoczonej uchwały Sądu Najwyższego. W treści uzasadnienia tej uchwały wskazano: „Zwolnienie od kosztów sądowych odnosi się

Fot. Canva luchunyu

przy tym do takich kosztów, które powstają na skutek czynności podejmowanych przez stronę, nie odnosi się natomiast do kosztów, których strona nie ma obowiązku uiścić, czy do kosztów, które ma obowiązek uiścić strona przeciwna. Stąd, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 121 k.p.c., zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Trzeba więc odróżnić kwestię ponoszenia kosztów sądowych w toku postępowania i ewentualnego zwolnienia strony od tych kosztów od kwestii odpowiedzialności strony za koszty procesu. W zakresie odpowiedzialności za koszty procesu obowiązują zasady wyrażone w art. 98 i nast. k.p.c. Za dokonaną egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera opłatę stosunkową, którą ściąga od dłużnika. Przysługujące dłużnikowi – z mocy art. 771 k.p.c. – zwolnienie od kosztów musi przy tym pozostać bez znaczenia z punktu widzenia możliwości ściągnięcia omawianej opłaty. Zwolnienie dłużnika od kosztów egzekucji nie może przecież prowadzić do takiego stanu rzeczy, że nie można ściągnąć od niego należnej opłaty stosunkowej, której obowiązku uiszczenia nie miał wierzyciel. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, iż mimo ustawowego zwolnienia wierzyciela z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego, obciążać go zawsze będzie opłata z art. 29

(po zaistnieniu ku temu przesłanek), gdyż we wskazanych przypadkach to on jest odpowiedzialny za wynik sprawy (poprzez np. złożenie wniosku o umorzenie postępowania czy swą beczynność).

POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO W JASTRZĘBIU- ZDROJU Z 28 WRZEŚNIA 2022 ROKU

Hasła

Opłata stosunkowa 3%
Dyspozycja spłaty zaległości
za pośrednictwem banku

Sentencja

Referendarz sądowy po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy egzekucyjnej w przedmiocie skargi dłużnika na postanowienie komornika sądowego postanowił oddalić skargę.

Ustawy

1. Ustawa z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych
2. Ustawa z 17 listopada 1964 r. – kodeks postępowania cywilnego
3. Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – kodeks cywilny

Stan faktyczny

Dłużnik wniósł skargę na postanowienie komornika, zaskarżając je w części, tj. w zakresie, w jakim przyznano wierzycielowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym oraz ustalono koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji i obciążono nimi dłużnika. Wniósł on o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego wierzyciela oraz o uchylenie

pkt 3 postanowienia. Skarżący sformułował także wniosek ewentualny, w razie stwierdzenia braku podstaw do obciążenia wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego, poprzez obciążenie dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego z uwzględnieniem opłaty stosunkowej w wysokości 3% wartości egzekwowanego świadczenia, tj. na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o kosztach komorniczych. W uzasadnieniu skargi dłużnik podniósł, iż egzekucja została wszczęta niecelowo, albowiem dłużnik podjął niezwłoczne działania mające na celu dobrowolne uregulowanie zobowiązania, a następnie doprowadził do uiszczenia całości należności dzięki po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. W odpowiedzi na zarzuty komornik wniósł o oddalenie skargi jako niezasadnej. Organ egzekucyjny wskazał, że wniosek egzekucyjny został złożony przez wierzyciela dysponującego tytułem wykonawczym, zatem komornik nie miał podstaw, by odmówić wszczęcia i prowadzenia egzekucji. Zapłata należności nie nastąpiła dobrowolnie przez dłużnika, lecz w wyniku realizacji zajęcia rachunku bankowego przez trzeciodłużnika.

Rozstrzygnięcie

Referendarz zważył, iż skarga nie zasługiwała na uwzględnienie. Skarga na czynności komornika jest szczególnym środkiem

”
SKARŻĄCEMU NIE MOŻNA
PRYZNAĆ RACJI ODNOŚNIE
NIECELOWEGO WSZCZĘCIA
PRZEZ WIERZYCIELA
POSTĘPOWANIA, CO MIAŁOBY
SKUTKOWAĆ NIEZASADNYM
OBCIĄŻENIEM DŁUŻNIKA
KOSZTAMI POSTĘPOWANIA.

zaskarżenia służącym stronie w razie naruszenia przez komornika przepisów proceduralnych. Skarżącemu nie można przyznać racji odnośnie niecelowego wszczęcia przez wierzyciela postępowania, co miałoby skutkować niezasadnym obciążeniem dłużnika kosztami postępowania. Ocena, czy egzekucja została wszczęta lub przeprowadzona niecelowo, jest uwarunkowana okolicznościami konkretnej sprawy. W doktrynie i orzecznictwie panuje ugruntowany pogląd, iż postępowanie egzekucyjne jest wszczęte niecelowo, jeżeli już w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego czynności podejmowane przez komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć i nie składać wniosku. Sytuacja ta może mieć miejsce, gdy dłużnik nie

dał powodu do wszczęcia egzekucji, dobrowolnie realizując świadczenie stwierdzone tytułem wykonawczym. W przedmiotowej sprawie w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego należność objęta tytułem nie została przez dłużnika uregulowana. Dług pieniężny jest długiem oddawczym, zatem to dłużnik jest zobowiązany względem wierzyciela do zapłaty, która powinna nastąpić najpóźniej w dniu wymagalności roszczenia, zaś w przypadku, gdy roszczenie zostało stwierdzone orzeczeniem sądu, niezwłocznie po jego uprawomocnieniu. Zwłoka w wykonaniu zobowiązania, nawet jeżeli trwała stosunkowo krótko, uprawniała wierzyciela do skierowania wniosku egzekucyjnego. Żaden z przepisów prawa nie obliuguje wierzyciela do wstrzymywania się z dochodzeniem wymagalnej wierzytelności przez określony czas. Orzeczenie sądu drugiej instancji jest prawomocne z chwilą jego

Fot. Canva D3Damon

wydania, zatem w tej dacie materializuje się obowiązek dłużnika do spełnienia sądownego świadczenia, na co powinien być gotowy, by nie narazić się na zwłokę i wywołanie nią konsekwencje. Dłużnik miał możliwość dokonania zapłaty natychmiast po ogłoszeniu wyroku – gotówką lub za pośrednictwem przekazu pocztowego, o ile nie znał jego numeru rachunku bankowego. Mógł się również zwrócić o wskazanie tego rachunku poprzez faks lub pocztę elektroniczną. Należy również zwrócić uwagę, że w sytuacji, gdy dłużnik napotka trudności ze spłatą, z powodu okoliczności za które nie ponosi odpowiedzialności, może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego zgodnie z treścią art. 467 k.c.⁶ – co jest równoznaczne z zapłatą. Dlatego też twierdzenia skarżącego, że pełnomocnik dłużnika w następnym dniu roboczym po wydaniu wyroku przez sąd drugiej instancji wysłał do pełnomocnika wierzyciela pismo z prośbą o wskazanie numeru rachunku bankowego, na który zostanie uiszczona zapłata, pozostaje irrelevantne dla oceny celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel nie ma obowiązku oczekiwać na kontakt ze strony dłużnika w sytuacji, gdy termin spełnienia świadczenia już nadszedł. Ponadto referendarz zwrócił również uwagę, że postępowanie sądowe pomiędzy stronami było długotrwałe, zatem dłużnik miał wystarczająco dużo czasu, by przygotować się na ewentualne negatywne dla niego rozstrzygnięcie.

Referendarz przypomniał, że zgodnie z zasadą wynikającą z art. 770 § 1 k.p.c. to dłużnik ponosi koszty celowej egzekucji. Wobec wszczęcia postępowania dłużnik jest zobowiązany do poniesienia kosztów egzekucji, zaś jedynym wyjątkiem zwalniającym go z tego obowiązku jest stwierdzenie, że egzekucja wszczęta przez wierzyciela jest oczywiście niecelowa. Ustawodawca, który z art. 30 u.k.k. posługuje się pojęciem „oczywistej niecelowości”, ma na myśli sytuację, do której dochodzi wtedy, gdy niecelowość ta jest

two dostrzegalna. Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie jednak nie wystąpiła. Z uwagi na fakt, iż egzekucja prowadzona była celowo, a wierzyciel reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika, zasadne było przyznanie na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego. Ewentualny zarzut naruszenia art. 27 ust. 1 u.k.k. poprzez jego błędne zastosowanie (zamiast art. 27 ust. 2 u.k.k.) również nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżący argumentuje, że spłata całego egzekwowanego roszczenia nastąpiła na skutek działań spowodowanych przez dłużnika. Miał on złożyć dyspozycję wypłaty środków z zajętego rachunku bankowego, co doprowadziło do szybszego zakończenia postępowania, albowiem zgodnie z art. 889² k.p.c. bank przekazuje komornikowi środki z zajętego rachunku dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu.

REFERENDARZ PRZYPOMNIAŁ,
ŻE ZGODNIE Z ZASADĄ
WYNIKAJĄCĄ Z ART. 770
§ 1 K.P.C. TO DŁUŻNIK PONOSI
KOSZTY CELOWEJ EGZEKUCJI.

W ocenie referendarza argumentacja skarżącego jest chybiona. Uiszczenie na rachunek komornika egzekwowanej należności nie nastąpiło w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, lecz w wyniku działań komornika w toku prowadzonej egzekucji. Przepis art. 27 ust. 2 u.k.k. nie oznacza, że komornik w każdej sprawie powinien doręczać dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu egzekucji i wstrzymywać się z dalszymi czynnościami egzekucyjnymi (zajęciami) do upływu miesięcznego terminu. Komornik powinien niezwłocznie zająć znane

PRZEPIS ART. 27 UST. 2
U.K.K. NIE OZNACZA, ŻE
KOMORNIK W KAŻDEJ SPRAWIE
POWINIEN DORĘCZAĆ
DŁUŻNIKOWI ZAWIADOMIENIE
O WSZCZĘCIU EGZEKUCJI
I WSTRZYMYWAĆ SIĘ Z DALSZYMI
CZYNNOŚCIAMI EGZEKUCYJNYMI
(ZAJĘCIAMI) DO UPŁYWU
MIESIĘCZNEGO TERMINU.

mu składniki majątku dłużnika. Jeżeli w tym okresie komornik uzyska sumy pieniężne wskutek dokonanych zajęć, to pobiera opłatę egzekucyjną według stawki zasadniczej (10%)⁷. Obowiązek banku wstrzymania się z przekazaniem środków komornikowi przez 7 dni od doręczenia zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego ma umożliwić dłużnikowi podjęcie obrony przed czynnościami komornika, poprzez złożenie skargi – gdyby czynności naruszały przepisy o prowadzeniu egzekucji⁸.

Powyższe nie oznacza oczywiście, że w ciągu 7 dni dłużnik jest władny dysponować zajęтым rachunkiem bankowym, a przekazane z niego środki traktować należy jako dobrowolną wpłatę. Polecenie bankowi niezwłocznego przekazania środków komornikowi – o ile rzeczywiście nastąpiło, gdyż dłużnik okoliczności tych nie wykazał – stanowiło jedynie sygnał dla banku, iż dłużnik nie sprzeciwia się dokonanemu zajęciu. Dokonana wpłata przed terminem wynikającym z art. 889² k.p.c. nie zmienia faktu, iż jest to wpłata trzeciodłużnika stanowiąca realizację czynności egzekucyjnej, jaką jest zajęcie rachunku bankowego.

POSTANOWINIE SĄDU REJONOWEGO W OŁAWIE Z 14 LISTOPADA 2022

Hasła

obniżenie opłaty egzekucyjnej (miarkowanie)

Sentencja

Sąd Rejonowy w Oławie po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej postanowił w pkt 1 obniżyć wysokość opłaty stosunkowej ustalonej w postępowaniu egzekucyjnym postanowieniem z sierpnia 2022 r., a w pkt 2 zmienić postanowienie komornika w ten sposób, żeby obniżyć wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego obciążających dłużnika i wezwać go do zapłaty niepokrytych kosztów, nie naruszając pozostałych zawartych w tym punkcie rozstrzygnięć.

Ustawy

1. Ustawa z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych
2. Ustawa z 17 listopada 1964 r. – kodeks postępowania cywilnego
3. Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji

Stan faktyczny

W sierpniu 2022 r. dłużniczka złożyła wnioski o umiarkowanie opłaty egzekucyjnej, ustalonej w postępowaniu egzekucyjnym przez komornika sądowego w postanowieniu z sierpnia tego roku. Dłużniczka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w ten sposób, ażeby opłatę egzekucyjną obniżyć do kwoty 1/3 wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego. Dłużniczka wniosła o obniżenie kosztów, wskazując na swoją trudną sytuację finansową, zwłaszcza po

tym, jak zawarła z wierzycielem ugodę. Dłużniczka wskazała również, że gospodarstwo domowe prowadzi razem z dwoma synami. Dłużniczka wskazała także, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone, ponieważ zawarła z wierzycielem ugodę, a na etapie prowadzonego postępowania współpracowała z organem egzekucyjnym w ten sposób, że wszystkich wpłat dokonywała dobrowolnie i regularnie na konto komornika, stąd, w jej ocenie, nakład pracy komornika w sprawie nie był tak ogromny, aby uzasadnić tak wielkie koszty egzekucyjne, których nie jest w stanie spłacić. Komornik w trybie artykułu 767 § 4 k.p.c. przekazał uzasadnienie dokonania zaskarżonej czynności wraz z aktami egzekucyjnymi, wnosząc o oddalenie wniosku jako bezzasadnego. Komornik wskazał, że do kancelarii komorniczej wpłynął wniosek wierzyciela, który obligował organ do umo-

rzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na zawartą ugodę. Stosownie do artykułu 770 k.p.c. oraz ustawy o kosztach komorniczych, komornik ustalił koszty postępowania obciążające dłużnika dopuszczalną opłatą maksymalną. W toku postępowania komornik wyegzekwował część należności na rzecz wierzyciela, stąd wezwał dłużnika do zapłaty niepokrytych kosztów egzekucyjnych pomniejszonych o wartość opłaty wyegzekwowanej. Organ egzekucyjny podał również, że opłata nie stanowi własności komornika, a jest nieopodatkowaną należnością budżetową o charakterze publicznoprawnym.

Rozstrzygnięcie

Sąd ustalił i zważył, co następuje. Zgodnie z artykułem 29 ustawy z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie artykułu 824 § 1 pkt 4 k.p.c., wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli jednak wierzyciel wykaże, że przyczyną umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem, dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. W sprawie nie budziło wątpliwości, że powodem, który legł u podstaw wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużniczce, na co sama dłużniczka wskazywała, była

Fot. Canva Ron Lach z Pexels

Fot. Canva nirat

zawarta ugoda dotycząca terminu i spłaty świadczenia. Do umowy przystąpił również syn dłużniczki. Zgodnie z zawartą ugodą, stan zadłużenia na dzień jej zawarcia wynosił ponad 1 400 000 zł. Komornik sądowy w sprawie egzekucyjnej zasadnie orzekł o kosztach postępowania egzekucyjnego, które zostało zakończone postanowieniem o jego umorzeniu na podstawie artykułu 825 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 27 i 29 ust 1 u.k.k., w sprawie zachodziły bowiem podstawy do obciążenia dłużnika opłatą stosunkową ustaloną na podstawie wskazanych przepisów. Zaznaczyć należy, że w przedmiotowej sprawie wysokość należnej opłaty egzekucyjnej, komornik obliczył, przyjmując za podstawę wyegzekwowane już świadczenie, a nadto świadczenie pozostałe do wyegzekwowania, w tym należność główną oraz odsetki, co dało sumę, od której została naliczona opłata stosunkowa w wysokości 10% z uwzględnieniem przepisu artykułu 25 u.k.k. stanowiącego, że opłaty stosunkowe w sprawie nie mogą być niższe niż 150 zł i wyższe niż 50 000 zł. Przy ustaleniu sumy opłat w sprawie nie uwzględnia się opłat pobranych na podstawie artykułu 24 u.k.k.

Sąd miał na uwadze, że zgodnie z artykułem 48 u.k.k. dłużnik może ubiegać się o obniżenie opłaty egzekucyjnej za egzekucję świadczeń pieniężnych, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności odnoszące się

do nakładu pracy komornika lub jego sytuacji majątkowej oraz wysokości jego dochodów. Opłata obniżona nie może być niższa niż 1/3 opłaty należnej na podstawie ustawy, nie niższa jednak niż 200 zł. Zaistnienie podstawy do obniżenia opłaty stosunkowej ze względu wyłącznie na nakład pracy komornika lub wyłącznie ze względu na złą sytuację majątkową dłużnika, jest wystarczające do zastosowania instytucji z art. 48 u.k.k.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w doktrynie, który sąd rozpoznający wniosek w pełni podzielił, wskazuje się, że można wprawdzie obniżyć wysokość opłat stosunkowych, ale tylko w wyjątkowych sytuacjach i przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności sprawy egzekucyjnej⁹. Kompetencja w zakresie miarkowania opłaty egzekucyjnej nie jest zasadą, która umożliwi ograniczenie wysokości opłaty egzekucyjnej w każdej sprawie. Znajduje natomiast zastosowanie w sytuacjach wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych. Jest to więc mechanizm przeciwdziałania nadużyciom prawa polegającym na ustalaniu przez komornika wygórowanych opłat, które w rażący sposób odbiegają od zasad określonych w art. 49 ust. 1 zd. 2 ustawy o komornikach sądowych. Dotyczy to w szczególności wysokości opłaty egzekucyjnej w postępowaniu, które nie wymagało od komornika znacznego nakładu pracy ani nie było czasochłonne¹⁰.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że wystąpiły okoliczności uzasadniające obniżenie opłaty egzekucyjnej. Po pierwsze, z powyższego przebiegu postępowania egzekucyjnego wynika, że nakład pracy komornika nie był na tyle duży, aby uzasadniać utrzymanie opłaty na poziomie kwoty maksymalnej, wynikającej z obowiązujących przepisów. Same czynności komornika były podejmowane od maja 2021 r., a nakład pracy sprowadzał się *de facto* do zawiadomienia dłużnika i wezwania go do zapłaty. Ponadto

dokonano zajęć rachunków bankowych oraz wysłania stosownych zapytań. Dłużniczka dokonała pierwszej wpłaty na rachunek komornika już w lipcu 2021 r. i była w stałym kontakcie z komornikiem. W sierpniu 2022 r. wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na zawartą z dłużniczką ugodę. Po drugie, zdaniem sądu sytuacja majątkowa dłużniczki opisana we wniosku także uzasadniała uwzględnienie wniosku o obniżenie opłaty. Wprawdzie dłużniczka utrzymuje się obecnie z wynagrodzenia za pracę, a gospodarstwo domowe prowadzi z pełnoletnimi synami, to jednak nie można pominąć okoliczności, że z mocy zawartego z wierzycielem porozumienia spłaca zobowiązanie, a nadto uiszcza również opłaty z tytułu eksploatacji czy podatki. W ocenie sądu, całokształt okoliczności związanych z przebiegiem postępowania egzekucyjnego oraz sytuacja finansowa dłużniczki przemawia za przyjęciem, że ustalona w sprawie opłata winna być zmiarkowana do kwoty odpowiadającej 1/3 należnej z tego tytułu komornikowi opłaty. W ocenie sądu, jest to kwota również adekwatna do nakładu pracy organu egzekucyjnego w prowadzonym postępowaniu.

Przypisy końcowe

¹ W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli jednak wierzyciel wykaże, że przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między

wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

² Postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszonoego postępowania. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania – od ustania przyczyny zawieszenia.

³ Z wyłączeniem art. 29 u.k.k. i 30 u.k.k.

⁴ III CZP 22/05.

⁵ W przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w art. 49 ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.

⁶ Poza wypadkami przewidzianymi w innych przepisach dłużnik może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego:

1) jeżeli wskutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności, nie wie, kto jest wierzycielem, albo nie zna miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela;

2) jeżeli wierzyciel nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych ani przedstawiciela uprawnionego do przyjęcia świadczenia;

3) jeżeli powstał spór, kto jest wierzycielem;

4) jeżeli z powodu innych okoliczności dotyczących osoby wierzyciela świadczenie nie może być spełnione.

⁷ M. Uliasz, *Komentarz do ustawy o kosztach komorniczych. Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego. Komentarz*, red. M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, Warszawa 2020.

⁸ A. Adamczuk, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom II. Art. 478–1217*, red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 889°.

⁹ SN w postanowieniu z 8 listopada 2006, sygn. III CZP 81/06 (LEX nr 276394).

¹⁰ Uzasadnienie wyroku TK z 26 czerwca 2012 r., P 13/11 (OTK ZU 2012, ser. A, nr 6, poz. 67).

Już w sklepie Currendy!
www.sklep.currenda.pl

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Okiem praktyka orzecznika

**OPRAC. ANNA
GOŁĘBIOWSKA**
Referendarz sądowy

O naliczeniu opłaty na podstawie art. 30 ustawy o kosztach komorniczych w braku wykazania następstwa prawnego po stronie wierzycielskiej

Sygn. akt I Co POSTANOWIENIE

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w I Wydziale Cywilnym

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy egzekucyjnej wierzyciela AB NS FIZ z uczestnictwem ZZ

w sprawie egzekucji świadczeń pieniężnych na skutek skargi AB NS FIZ na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym – postanowienie z 3 września 2022 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1/22 oraz o ustaleniu kosztów tego postępowania

oddala skargę na czynność komornika.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 3 września 2022 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie na podstawie przepisu art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i ustalił jego koszty na kwotę 32 000,00 zł, w co wliczono opłatę w kwocie 31 000,00 zł na pod-

stawie przepisu art. 30 ustawy o kosztach komorniczych oraz wydatki powstałe w toku postępowania.

Na powyższe postanowienie w ustawowym terminie skargę wywiódł AB Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Zaskarżając postanowienie z 3 września 2022 r. w sprawie Km 1/22 w całości domagał się jego uchylenia. W uzasadnieniu skargi wskazano na uchybienie przepisom postępowania, a to art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., oraz naruszenie przepisu art. 30 ustawy o kosztach komorniczych.

Zaskarżone postanowienie zapadło w następującym stanie rzeczy. Otóż we wniosku egzekucyjnym z 1 marca 2022 r. AB NS FIZ domagał się przeprowadzenia egzekucji należności zasądzonych na rzecz Bank SA we Wrocławiu nakazem zapłaty Sądu Okręgowego z 1 marca 2010 r. w sprawie I Nc 1/10, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności. Tytuł, o którym mowa, został wydany przeciwko ZZ, również wniosek egzekucyjny został skierowany przeciwko temu dłużnikowi. Do wniosku przedłożono dokumenty, z których wynikało, że pomiędzy Bankiem SA we Wrocławiu a AB NS FIZ doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności, w tym między innymi

Fot. Canva AndreyPopov

wierzytelności egzekwowanej przez komornika sądowego w sprawach Km 10/16 oraz Km 17/17 przeciwko RR. Postanowieniem z 22 marca 2022 r. komornik sądowy przy SR w Tarnobrzegu odmówił wszczęcia egzekucji, w uzasadnieniu wskazując, że wierzyciel nie wykazał przejścia uprawnień na swoją rzecz. Postanowienie to uprawomocniło się po prawomocnym oddaleniu skargi na tę czynność komornika. W tych okolicznościach procesowych komornik 3 września 2022 r. postępowanie w sprawie umorzył i rozstrzygnął o jego kosztach, naliczając w szczególności opłatę w wysokości przewidzianej przepisem art. 30 ustawy o kosztach komorniczych.

Skarga na czynność komornika nie miała usprawiedliwionych podstaw i dlatego należało ją oddalić.

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności ustalić normatywne desygnaty pojęć egzekucji i postępowania egzekucyjnego, albowiem nie są to pojęcia tożsame i ustawodawca, posługując się nimi w różnych przepisach,

nadaje im różne znaczenie. Przyjmuje się już powszechnie zarówno w literaturze przedmiotu, jak i w orzecznictwie, że postępowanie egzekucyjne obejmuje oprócz stosowania środków egzekucyjnych także inne czynności procesowe. Egzekucja oznacza zaś stosowanie przez powołane do tego organy egzekucyjne konkretnych środków przymusu służących doprowadzeniu do wykonania przez zobowiązanych obowiązków o charakterze pieniężnym bądź niepieniężnym. Związek pomiędzy egzekucją i postępowaniem egzekucyjnym wyraża się w tym, że egzekucja odbywa się w ramach tego postępowania i nie może się odbyć inaczej aniżeli w tym postępowaniu. Nie bez znaczenia pozostaje też okoliczność, że odmienne są momenty wszczęcia postępowania egzekucyjnego i egzekucji (tak chociażby WSA w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 16 lutego 2007 r., III SA/Wa 3125/06). Oznacza to w kontekście niniejszej sprawy, że odmawiając prawomocnie wszczęcia egzekucji, a zatem zastosowania określonych środków w egzekucji

świadczeń pieniężnych, komornik rozstrzygnął jedynie o tej części postępowania, która zmierzała bezpośrednio do realizacji jego celu, a zatem wyegzekwowania świadczeń zasądzonych przedłożonym do wniosku tytułem wykonawczym. Postępowanie natomiast, które zostało wszczęte wnioskiem egzekucyjnym jako nadal aktywne należało formalnie zakończyć z powołaniem się na przepis art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W tym bowiem konkretnym stanie rzeczy niedopuszczalne było przeprowadzenie postępowania wobec osoby, która nie była dłużnikiem wnioskodawcy. Z tej też przyczyny argumentacja skargi zmierzająca do obalenia czynności komornika okazała się niesłuszna.

Odnosząc się do skargi na postanowienie komornika w zakresie ustalenia opłaty egzekucyjnej, referendarz sądowy stwierdza, co następuje. Otóż zgodnie z przepisem art. 30 ustawy o kosztach komorniczych w razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby niebędącej dłużnikiem komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. W niniejszej sprawie zaistniały obydwie przesłanki omawianego przepisu. Po pierwsze bowiem wnioskodawca, nie przedkładając dokumentów, z których by wynikało, że ZZ jest jego dłużnikiem, a za-

tem, że nabył wierzytelność wobec tej osoby, postawił się w sytuacji procesowej nieposiadania legitymacji czynnej do złożenia wniosku. Oznacza to w konsekwencji, że wraz ze wszczęciem postępowania oczywiste było, iż nie przyniesie ono założonego skutku w postaci realizacji dochodzonej wierzytelności¹. Jednocześnie zaś Wnioskodawca nie wykazał, że ZZ jest jego dłużnikiem, gdyż z żadnego z przedłożonych do wniosku dokumentów nie wynikało, iżby wierzytelność wobec tej osoby została przez niego nabyta. Ten stan faktyczny wpisuje się zatem w przesłankę „wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby niebędącej dłużnikiem”, co aktualizowało po stronie komornika obowiązek naliczenia opłaty egzekucyjnej na podstawie omawianego przepisu. Opłata została naliczona od kwoty 310 000,00 zł, co stanowi sumę naliczonych na dzień złożenia wniosku: należności głównej (120 000,00 zł), odsetek (185 000,00 zł) oraz kosztów procesu (5 000,00 zł).

Z tych też przyczyn rozstrzygnięto jak w sentencji na podstawie powołanych wyżej przepisów.

Sposób naliczenia opłaty egzekucyjnej w egzekucji świadczeń powtarzających się

Sygn. akt I Co

POSTANOWIENIE

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w I Wydziale Cywilnym

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy egzekucyjnej wierzyciela DE z uczestnictwem dłużnika MN o egzekucję świadczeń pieniężnych z urzędu na podstawie przepisu art. 759 § 2 k.p.c. uchyla postanowienie komornika

Fot. Canva Andrey Popov

sądowego z 7 maja 2022 r.
w sprawie Kmp 1/96 – pkt 2, 3.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 maja 2022 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 1/96 na podstawie przepisu art. 825 § 1 k.p.c. i rozstrzygnął o jego kosztach w ten sposób, że ustalił opłatę stosunkową w wysokości 1450,97 zł na podstawie przepisu art. 29 ust. 3 ustawy o kosztach komorniczych (dalej jako: u.k.k.), co stanowi 5% od kwoty 29 019,54 zł (alimenty zaległe w kwocie 23 725,17 zł i odsetki zaległe w kwocie 5 294,37 zł). Kosztami tymi został obciążony dłużnik w całości, poza tym komornik wezwał go do uiszczenia na jego rachunek kosztów w łącznej kwocie 1450,97 zł.

Zaskarżone postanowienie komornika sądowego z 7 maja 2022 r. jest wadliwe z przyczyn, o których poniżej. Otóż zgodnie z przepisem art. 29 ust. 3 zdanie 1 ustawy o kosztach komorniczych, w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela [...] dłużnika obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. W celu ustalenia, co ustawodawca rozumie pod pojęciem świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, należy sięgnąć do zasad ogólnych określających,

w jaki sposób wylicza się wartość świadczenia, albowiem z przepisu art. 23 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych wynika, że wartość świadczenia stanowi podstawę do naliczenia opłaty stosunkowej. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu do wartości świadczenia wlicza się należność główną wraz z odsetkami, kosztami i innymi świadczeniami ubocznymi [...], przy czym w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się należność główna odpowiada sumie świadczeń zaległych oraz świadczeń za 1 rok [...]. Suma świadczeń zaległych to suma świadczeń powtarzających się, których termin spełnienia upłynął bezskutecznie przed wszczęciem egzekucji². Wierzyciel jest obowiązany określić sumę świadczeń zaległych we wniosku, chyba że została ona wskazana w treści tytułu wykonawczego (np. zasądzona przez sąd w wyroku) i wierzyciel domaga się ich egzekucji zgodnie z treścią tytułu wykonawczego. Nie sposób natomiast przyjąć, jak to uczynił komornik w niniejszej sprawie, że świadczenia zaległe to te, które stały się wymagalne w toku postępowania egzekucyjnego i nie zostały wyegzekwowane/zapłacone. W ten bowiem sposób opłata egzekucyjna byłaby liczona w niektórych sprawach od świadczeń za kilkanaście do ponad dwudziestu lat, a różnica pomiędzy zaległością alimentacyjną a bieżącymi ratami alimentacyjnymi byłaby płynna, i oznaczała w istocie, że raty wymagalne to te, które naliczane są na 1 rok licząc wstecz od daty wydania postanowienia ustalającego opłatę egzekucyjną. Przy takim zatem sposobie rozumowania opłata byłaby liczona jako suma świadczeń za cały czas trwania postępowania, a przepis art. 29 ust. 3 u.k.k. sformułowany byłby inaczej. W opozycji do świadczeń zaległych pozostają świadczenia bieżące, przez co należy rozumieć świadczenia, które stały się wymagalne po wszczęciu egzekucji³.

Przekładając powyższe rozważania na zastany w sprawie stan rzeczy Referendarz

SUMA ŚWIADCZEŃ ZALEGŁYCH
TO SUMA ŚWIADCZEŃ
POWTARZAJĄCYCH SIĘ,
KTÓRYCH TERMIN SPEŁNIENIA
UPŁYNAŁ BEZSKUTECZNIE PRZED
WSZCZĘCIEM EGZEKUCJI.

” W OPOZYCJI DO ŚWIADCZEŃ ZALEGŁYCH POZOSTAJĄ ŚWIADCZENIA BIEŻĄCE, PRZEZ CO NALEŻY ROZUMIEĆ ŚWIADCZENIA, KTÓRE STAŁY SIĘ WYMAGALNE PO WSZCZĘCIU EGZEKUCJI.

stwierdza, że we wniosku egzekucyjnym wierzycielka wskazała alimenty zaległe na kwotę 44 zł (za miesiąc styczeń 1996 r.). Pozostałe zaś alimenty egzekwowane w niniejszym postępowaniu po dniu złożenia wniosku egzekucyjnego, a zatem od lutego 1996 r., były alimentami bieżącymi. Jeżeli zatem ostatnia (przed umorzeniem postępowania egzekucyjnego) rata alimentów wyniosła 300,00 zł i była ona aktualna przez 1 rok, to należność główna stanowiąca część tylko warto-

ści świadczenia, od której komornik mogła naliczyć opłatę, wyniosła 3644,00 zł, nie zaś 23 725,17 zł, jak przedstawiono w wyliczeniu na k. 350 akt Kmp 1/96.

Mając powyższe na uwadze, należało rozstrzygnąć jak w sentencji z uwzględnieniem powołanych przepisów.

Przypisy końcowe

- ¹ Tak też: M. Uliasz [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks etyki zawodowej komornika sądowego. Komentarz* pod red. M. Świeczkowskiej-Wójcikowskiej, J. Świeczkowskiego, Warszawa 2020, komentarz do przepisu art. 30, gdzie mowa jest między innymi o dynamicznej wykładni pojęcia oczywistej niecelowości wszczęcia postępowania
- ² Tak też A. Marciniak [w:] *Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*, Warszawa 2014 r., s. 303 oraz M. Uliasz, *op. cit.*, s. 1118.
- ³ Tak też M. Uliasz, *op. cit.*, s. 1118.

Już w sklepie Currenda!

www.sklep.currenda.pl

Postępowanie ze skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego

Marek Lewandowski

PRACTICA

CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Dobry zwyczaj? Mądrze pożyczaj!

Od 2011 roku samorząd komorniczy organizuje Dzień Otwarty Komorników Sądowych. Tegoroczne obchody odbyły się 16 listopada, w przeddzień Światowego Dnia Bez Długów. Patronem medialnym wydarzenia był dziennik „Rzeczpospolita”.

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli
Zastępca rzecznika prasowego KRK

Tematem przewodnim była kwestia odpowiedzialnego dysponowania środkami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczania pieniędzy. Dla zobrazowania tego zagadnienia samorząd promował hasło: „Dobry zwyczaj? Mądrze pożyczaj! Dlaczego im łatwiej pożyczyć pieniądze, tym trudniej je oddać?”.

Dla organizatorów szczególnie ważne było zwrócenie uwagi mediów, a za ich pośrednictwem także społeczeństwa, na temat przemyślanego, świadomego, a przede wszystkim odpowiedzialnego korzystania z kredytów, pożyczek czy zakupów z odroczonej terminem płatności.

Pożyczki „pozabankowe”

Jako komornicy sądowi na co dzień spotykamy się z osobami, które wskutek nieprzeemyślanych decyzji, braku wiedzy, a czasami z powodu zwykłej lekkomyślności stały się dłużnikami. Powstałe w ten sposób zobowiązania trzeba potem egzekwować. Nasze doświadczenia wskazują, że wielu tych sytuacji można było uniknąć. Wystarczyłoby, gdyby decyzja o zadłużeniu została poprzedzona

Sławomir Szynalik

Przemysław Małecki

rzetelną analizą sytuacji finansowej zobowiązanego. Szczególnie dotyczy to pożyczek „pozabankowych”, których uzyskanie jest stosunkowo proste, jednak wiąże się zwykle ze zwiększonymi kosztami. Do jak najszerszego grona odbiorców musi trafić przekaz,

Marek Grzelak

że o ile nie ma niczego złego w samym pożyczaniu pieniędzy czy korzystaniu z kredytów, to jednak zawsze trzeba znać warunki, na jakich zaciąga się zobowiązanie, i skonfrontować je z własnymi możliwościami. Właśnie temu służy badanie zdolności kredytowej.

Zdolność kredytowa i bezpieczne pożyczanie

Temat zdolności kredytowej stanowił także kanwę dyskusji na temat prowadzenia egzekucji z minimalnego wynagrodzenia. Obecnie ponad dwa miliony Polaków pracuje, otrzymując właśnie minimalne wynagrodzenie. Oznacza to, że są niemal całkowicie pozbawieni zdolności kredytowej i „skazani” na droższe opcje zaciągania zobowiązań. Wystarczyłoby umożliwić prowadzenie egzekucji z 20% najniższego wynagrodzenia, aby „uwolnić” zdolność kredytową setek tysięcy osób, a przy okazji istotnie zwiększyć skuteczność egzekucji.

Na potrzeby wydarzenia opracowano „Dzieśnięć zasad bezpiecznego pożyczania”, których przestrzeganie powinno zminimalizować ryzyko związane z zaciąganiem zobowiązań.

Konferencja prasowa

Z okazji Dnia Otwartego Komorników Sądowych w Centrum Prasowym PAP odbyła

się konferencja prasowa Krajowej Rady Komorniczej. W wydarzeniu udział wzięli Wiceprezes Krajowej Rady Komorniczej Sławomir Szynalik, Rzecznik Prasowy KRK Marek Grzelak oraz Zastępca Rzecznika KRK Przemysław Małecki. Po przedstawieniu prezentacji dotyczącej mądrego pożyczania pieniędzy prowadzący odpowiedzieli na pytania dziennikarzy, a także wzięli udział w nagraniach, które zostaną wykorzystane w programach radiowych.

Infolinia

W ramach Dnia Otwartego Komorników Sądowych w godzinach od 9.00 do 15.00 pod numerem telefonu 22 299 87 77 czynna była infolinia Krajowej Rady Komorniczej. Dzwoniący mogli uzyskać pomoc prawną oraz otrzymać odpowiedzi na pytania dotyczące postępowania egzekucyjnego.

Wywiad dla RMF FM

CHWILÓWKA

BEZ BIKU

Im łatwiej pożyczyć,
tym trudniej oddać!

Dobry zwyczaj – mądrze pożyczaj!

10 zasad rozsądnego pożyczania

- 1** Pożyczaj, ale z głową! Nie ma nic złego w pożyczaniu pieniędzy, pod warunkiem, że wiesz, od kogo i na jakich warunkach pożyczasz.
- 2** Nie ma nic za darmo. Jeżeli ktoś oferuje podejrzanie atrakcyjne warunki – zastanów się dwa razy.
- 3** Pamiętaj, że poręczając pożyczkę **ponosisz taką samą odpowiedzialność**, jak pożyczkobiorca.
- 4** Mierz siły na zamiary - analiza zdolności kredytowej leży przede wszystkim w Twoim interesie.
- 5** Nie zawieraj umowy pod wpływem emocji i pod presją czasu. W atmosferze pośpiechu trudno o rozsądne decyzje.
- 6** Pamiętając o najbliższych nie zapominaj o sobie. **Jeśli to Ty pożyczasz pieniądze dla kogoś z rodziny, to Ty musisz je oddać.**
- 7** Odsetki, oprocentowanie, czy RRSO to nie są puste pojęcia. **Jeśli nie rozumiesz któregoś słowa lub skrótu w umowie poproś o szczegółowe wyjaśnienia.**
- 8** Nie chowaj głowy w piasek! **Nieodbieranie korespondencji w sprawie zawartej umowy nie rozwiązuje problemu.**
- 9** Naprawdę warto rozmawiać. **Szukaj porozumienia.**
- 10** Kto pyta, nie błądzi. Konsultacja z prawnikiem pozwala uniknąć wielu kłopotów.

Już w sklepie Currenda!

www.sklep.currenda.pl

Umorzenie sądowego postępowania egzekucyjnego

Podstawy i skutki

redakcja naukowa

Andrzej Grzegorz Harla

OSRODEK NAUKOWO-SZKOLENIOWY
PRZY KRAJOWEJ RADZIE KOMBORNICZEJ

CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

25 lat minęło...

Ósmego grudnia 2022 r. w Centrum Konferencyjnym Mazurkas w Ożarowie Mazowieckim odbyły się uroczystości z okazji 25-lecia Izby Komorniczej w Warszawie.

**DR HAB. PROF. ALK
JOANNA STUDZIŃSKA**

Redaktor Naczelna
Kierownik Zakładu
Postępowania Cywilnego
Akademia Leona Koźmińskiego

Obchody jubileuszu były dla społeczności komorniczej o tyle ważne, że czas pandemii mocno ograniczył możliwość osobistych spotkań, a od 4 lat samorząd komorniczy tworzą również asesory. Gałę poprowadzili komornik sądowy Przemysław Małecki i asesor komorniczy Sandra Zegan. Za oprawę artystyczną wydarzenia odpowiadał Kwartet Con Forza z solistą Tomaszem Piluchowskim.

Srebrny jubileusz Izby był jednocześnie srebrnym jubileuszem samorządności komorniczej. Wszak to 30 listopada 1997 r. weszła w życie ustawa o komornikach sądowych i egzekucji, która dwadzieścia pięć lat temu była nowoczesnym aktem prawnym budzącym wielkie oczekiwania ze strony środowiska. Jak podkreśliła Przewodnicząca Rady Izby Komorniczej w Warszawie Elżbieta Adamska-Śmigrodzka rozpoczynając spotkanie, dorobek zawodowy komorników został doceniony przez ustawodawcę, a ustawa wprowadziła wiele pozytywnych zmian. Środowisko komorników stało się z mocy ustawy samorządem zawodowym. Struktury organizacyjne stanowiły: Krajowa Rada Komornicza, walne zgromadzenia izb komorniczych i rady izb komorniczych, zaś najwyższą wła-

dzą samorządową był Krajowy Zjazd Komorników Sądowych zwoływany raz na 2 lata. Ustawowo nałożono na samorząd obowiązki, a także zagwarantowano mu uprawnienia. Egzekucja sądowa zyskała rangę ustawową, był to nowy, lepszy etap w życiu samorządu komorniczego w Polsce.

Przewodniczącą Rady Izby Komorniczej w Warszawie Elżbieta Adamska-Śmigrodzka w imieniu własnym i całej Rady Izby Komorniczej w Warszawie powitała gości, tj. SSO Joannę Przanowską-Tomaszek – Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie, SSA Urszulę Dąbrowską – Przewodniczącą Komisji Egzaminacyjnej ds. Aplikacji Komorniczej przy Ministrze Sprawiedliwości z siedzibą w Warszawie, SSO Dariusza Dąbrowskiego – Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, SSO Edytę Sornat-Unisk – Sędzię Sądu Okręgowego w Warszawie, wykładowniczy

Elżbieta Adamska-Śmigrodzka

Uroczysty bankiet

na aplikacji komorniczej, SSR Żanetę Seligę-Kaczmarek – Wiceprezes ds. Egzekucyjnych Sądu Rejonowego Warszawa-Mokotów w Warszawie, SSO Renatę Drozd-Sweklej – Sędzię Sądu Okręgowego w Warszawie, Sędzię Wizytator, SSO Dorotę Bassę – Sędzię Sądu Okręgowego w Warszawie, Sędzię Wizytator, SSR Stanisława Gradus-Wojciechowskiego – Wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie.

Przewodnicząca przywitała także przedstawicieli świata nauki: prof. dr. hab. Adama Bodnara – Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu SWPS w Warszawie, Rzecznika Praw Obywatelskich w latach 2015–2021, dr hab. Kingę Flagę-Gieruszyńską prof. US, Prorektor ds. Organizacji Uniwersytetu Szczecińskiego, prof. dr. hab. Andrzeja Marciniaka, Przewodniczącego Rady Naukowej Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej i Kierownika Katedry Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, dr hab. Joannę Studzińską prof. ALK, Kierowniczkę Zakładu Postępowania Cywilnego Akademii

Sandra Zegan i Przemysław Matecki

prof. dr hab. Andrzej Marciniak

Leona Koźmińskiego, dr. Rafała Pasternaka – Prodziekana Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego, r.pr. Pawła Kurczmana – Wiceprezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, prof. dr hab. Marcina Wielca – Prodziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, dr Wojciecha Piłata – radcę prawnego oraz Romana Lulisa – Przewodniczącego Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Wśród zgromadzonych gości byli także emeryci – Iwona Karpiuk-Suchocka – emerytowana komorniczka sądowa, była Prezes Krajowej Rady Komorniczej oraz była Przewodnicząca Rady Izby Komorniczej w Warszawie, Andrzej Kulągowski – emerytowany komornik sądowy, były Prezes Krajowej Rady Komorniczej, Piotr Tyc – emerytowany komornik sądowy.

Zaproszeni zostali także przewodniczący RIK – Henryka Bednorz-Godyń (Przewodnicząca RIK Kraków), Marek Grzelak (Wiceprzewodniczący RIK Poznań i Rzecznik Prasowy Krajowej Rady Komorniczej), Roman Jakubiuk (Przewodniczący RIK Białystok), Remigiusz Wasiak (Wiceprzewodniczący RIK Szczecin), Andrzej Ritmann (Przewodniczący RIK Łódź), Marta Sławęcka-Starybrat (Wiceprzewodnicząca RIK Białymstoku na kadencję 2023–25) oraz Iwona Zacharek – delegatka Krajowej Rady Komorniczej.

prof. dr. hab. Adam Bodnar

dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska prof. US

Elżbieta Adamska-Śmigrodzka powitała także członków Rady Izby Komorniczej w Warszawie kadencji 2020–2022, a także kadencji 2023–25 oraz wszystkie koleżanki i kolegów komorników sądowych, asesorów i aplikantów.

Przewodnicząca podkreśliła, że przez 25 lat udało się zbudować silny, aktywnie działający samorząd, wykształcono setki aplikantów, przeprowadzono dziesiątki szkoleń, zorganizowano liczne konferencje, stworzono Ośrodek Naukowo-Szkoleniowy. Komornicy posiadają także własne wydawnictwo. Bliska sercu komorników jest działalność charytatywna, m.in. poprzez Fundację im. Janka Tredera, w której aktywnie działa Przewodnicząca RIK Warszawa i która wspiera członków samorządu komorniczego, emerytowanych komorników, a także pracowników kancelarii i ich rodziny, a także poprzez stowarzyszenia „Otwarte Drzwi” czy „Damy Radę”. Wspierając co roku dzieci zmarłych koleżanek i kolegów komorników sądowych, Izba Komornicza w Warszawie uczestniczy w corocznych akcjach Szlachetnej Paczki. Istotna jest także współpraca naukowa z ELSA czy zaproszenia do udziału w konkursie „Raising Stars – Prawnicy liderzy jutra”.

Przewodnicząca podkreśliła aktywny udział Izby Komorniczej w Warszawie w pracach samorządu i nad regulacjami z zakresu postępowania egzekucyjnego poprzez

Wręczenie medali 25-lecia Izby Komorniczej w Warszawie

uczestnictwo w pracach sejmowych nad zmianą przepisów. Zwróciła także uwagę na wagę samorządu i podkreśliła, że samorząd to wszyscy i każdy z osobna. I tylko razem komornicy mogą stawić czoła przyszłości.

Następnie przemawiali zaproszeni goście. Jako pierwsza wystąpiła Pani Iwona Karpiuk-Suhecka. Pani Prezes mówiła o zrębach samorządności, o pionierach ruchu, o śp. Janku Trederze, o zagrożeniach dla prac samorządu, ale także o swojej roli w samorządzie

Pan Profesor Andrzej Marciniak postanowił odpowiedzieć na pytanie, czy komornikom sądowym potrzebny jest samorząd zawodowy. Odniósł się do kształtowania się oraz roli samorządu komorniczego. Wskazał także na wagę regulacji konstytucyjnych.

Pani Profesor Kinga Flaga-Gieruszyńska skupiła się ewolucji zawodu komornika, jego postrzeganiu na przełomie wieków, zasadach, jakimi kiedyś kierowali się komornicy.

dr hab. Joanna Studzińska prof. ALK, prof. dr hab. Andrzej Marciniak, Elżbieta Adamska-Śmigrodzka

Nie zabrakło również wątków humorystycznych, w jednym z których wystąpił nawet Eugeniusz Bodo. Pani Profesor opowiedziała też o tym, jak drzewiej ubierali się komornicy.

Pani Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie Joanna Przanowska-Tomaszek złożyła przedstawicielom samorządu komorniczego kondolencje i wyrazy współczucia z powodu

śmierci Ewy Kochańskiej. Podkreśliła, że zawód komornika sądowego jest bardzo wymagający, trudny. Złożyła również życzenia świąteczne wszystkim obecnym.

Pan Profesor Adam Bodnar w swoim wykładzie wskazał, że praca komorników sądowych stanowi realizację konstytucyjnego prawa do sądu. Zwrócił uwagę, że nawet najlepiej funkcjonujący system wydawania orzeczeń sądowych czy najrzetelniejszy proces nie odniesie zamierzonego skutku bez szybkiego, skutecznego i sprawnego systemu realizacji orzeczeń. Co dla nas bardzo cenne, podkreślił, że komornicy sądowi i asesory są częścią wymiaru sprawiedliwości; są ogniwem, bez którego cały „organizm” nie będzie sprawny.

W końcowej części wręczone zostały medale 25-lecia Izby Komorniczej w Warszawie. Wśród odznaczonych byli zarówno emerytowani komornicy sądowi, jak i w czynnej służbie: Iwona Karpiuk-Sucecka, Zdzisław Wujek, Stefan Paweł Gintowt, Andrzej Mularzuk, Andrzej Kulągowski, Paweł Bukszewicz, Ma-

Występ artystyczny

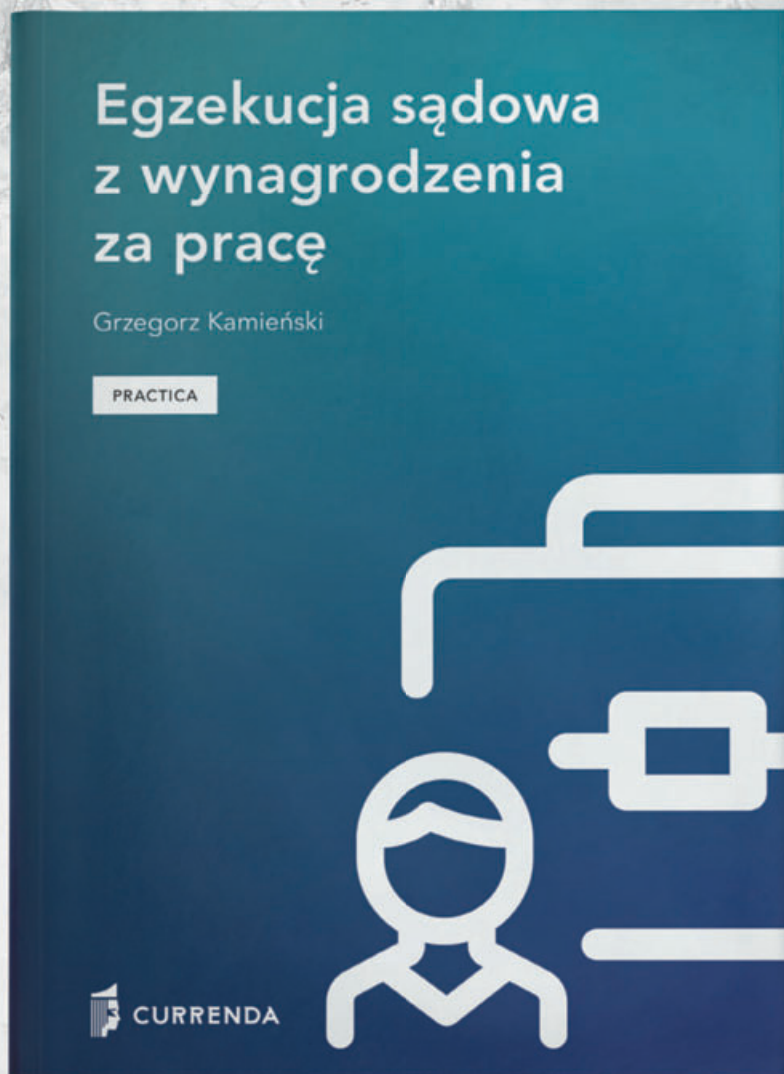
ciej Simbierowicz, Renata Delert, Małgorzata Gołaszewska, Ireneusz Grobelny, Jerzy Bojanowski, Krzysztof Łuczyszyn, a także Przyjaciele Samorządu: prof. dr hab. Andrzej Marciniak, dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska prof. US i dr hab. Joanna Studzińska prof. ALK.

Uroczystość zwieńczyła wspaniała kolacja sprzyjająca rozmowom i wspomnieniom. Serdecznie gratulujemy organizacji wydarzenia!

Elżbieta Adamska-Śmigrodzka i Iwona Karpiuk-Sucecka

Już w sklepie Currendy!
www.sklep.currenda.pl

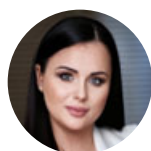

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

W dniach 14–16 października 2022 r. odbyła się druga edycja maratonu programowania dla wymiaru sprawiedliwości #hack4law. Organizatorzy ponownie zdecydowali się na formułę online. Idee tego niekomercyjnego wydarzenia ogólnopolskiego pozostały niezmienione. Priorytetem było rozpowszechnianie wiedzy o nowych technologiach dla wymiaru sprawiedliwości i przedstawicielei zawodów prawniczych, promowanie i podkreślenie roli kobiet zajmujących się nowymi technologiami oraz propagowanie założeń *paper-free office*.

KLAUDIA MACIEJEWSKA

Analityczka prawna
w Currenda Sp. z o.o.
Kierowniczka Currenda Lab

Udział w #hack4law był darmowy i otwarty dla wszystkich chętnych pasjonatów programowania. Wydarzenie skierowane było do studentów, programistów, UX designerów, project managerów, inżynierów, grafików, prawników oraz innych pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby poziom wydarzenia był jak najwyższy: za-

równo konferencji, jak i 24-godzinnego hackathonu programistycznego. Zadaniem konkursowym było stworzenie aplikacji dla wymiaru sprawiedliwości i zawodów prawniczych na podstawie jednego z czterech pomysłów, z wykorzystaniem nowych technologii i/lub rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji. W tym roku uczestnicy zmierzali się z zadaniem wykonania jednego z następujących modułów: Obsłuż mnie, Nie zmieniaj mnie, Złóż mnie, Asystuj mi. Do wydarzenia przystąpiło 15 zespołów, które rozpoczęły swoje prace nad projektami 15 października 2022 r.

Obszar wymiaru sprawiedliwości i nowych technologii organizatorzy połączyli nie tylko

w drugim dniu wydarzenia, tj. w trakcie hackathonu programowania, ale również podczas konferencji, która miała miejsce pierwszego dnia. Prelegentki i prelegenci omówili między innymi tematykę legal design, innowacji dla administracji publicznej, cybernetyki, LegalTech, dokumentu 3.0, identyfikacji na podstawie danych biometrycznych, umów elektronicznych, wykorzystania nowoczesnych technologii w pracy radcy prawnego, informatyzacji postępowania egzekucyjnego, aktywizacji zawodowej kobiet, z naciskiem na sektor IT/ICT, inicjatyw prowadzonych przez Perspektywy Education Foundation, zaawansowania cyfryzacji w Polsce, dziewcząt będących przyszłością sektora IT i ICT, process miningu, mechanizmu tworzenia bańki informacyjnej w publicznej przestrzeni informacyjnej i jej wpływu na bezpieczeństwo publiczne, NLP, tworzenia i wdrożenia projektów.

Swoje prelekcje wygłosiło 22 prelegentów i prelegentek:

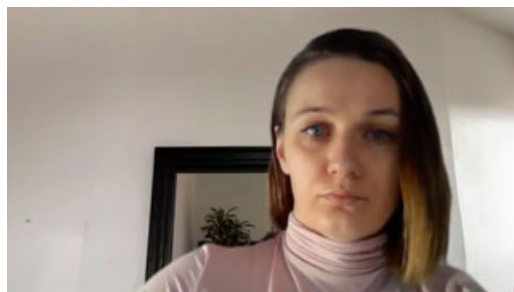
- dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska (profesor Uniwersytetu Szczecińskiego),
- dr Blanka Siwińska (CEO Perspektywy Education Foundation),
- dr hab. Joanna Studzińska (profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie),
- dr Mariusz Kania (CQURE Academy),
- radczyni prawna Monika Dryl (Currenda Sp. z o.o.),
- Magdalena Kirska-Okuniewska (redaktorka prowadząca w Currenda Sp. z o.o.),
- prof. dr hab. Jacek Gołaczyński (Uniwersytet Wrocławski),
- Michał Wawiórko (CEO Wizlink®),
- prof. dr hab. Mariusz Jabłoński (Uniwersytet Wrocławski),
- dr hab. Marek Świerczyński (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego),
- dr Zbigniew Więckowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego),
- prof. dr hab. Grażyna Szpor (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego),

Aleksandra Klich

Blanka Siwińska

Monika Dryl

- dr hab. Wojciech Wiewiórowski (European Data Protection, Uniwersytet Gdański),
- dr Magdalena Godlewska (WETI Politechnika Gdańska, Katedra Inteligentnych Systemów Interaktywnych),
- Kamila Kurkowska (Prezeska Fundacji Women in Law),
- dr Aleksandra Klich (Uniwersytet Szczeciński),
- dr Patryk Kuzior (Akademia WSB Dąbrowa Górnicza),

Wystąpienie dr ha. Joanny Studzińskiej prof. ALK transmitowane z wydarzenia partnerskiego (Jubileuszu 20-lecia CBKE)

- Magdalena Kasiewicz (Customer Success Lead, Board Member Microsoft),
- Michał Gąsior (koordynator projektów technologicznych w Centrum GovTech),
- dr hab. inż. Jan Daciuk (WETI Politechnika Gdańska, Katedra Inteligentnych Systemów Interaktywnych),
- Łukasz Foks (Startup Ecosystem Builder & Supporter, senior business manager, university lecturer, startup mentor),
- dr Klaudia Skelnik (Prodziekan Wydziału Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku).

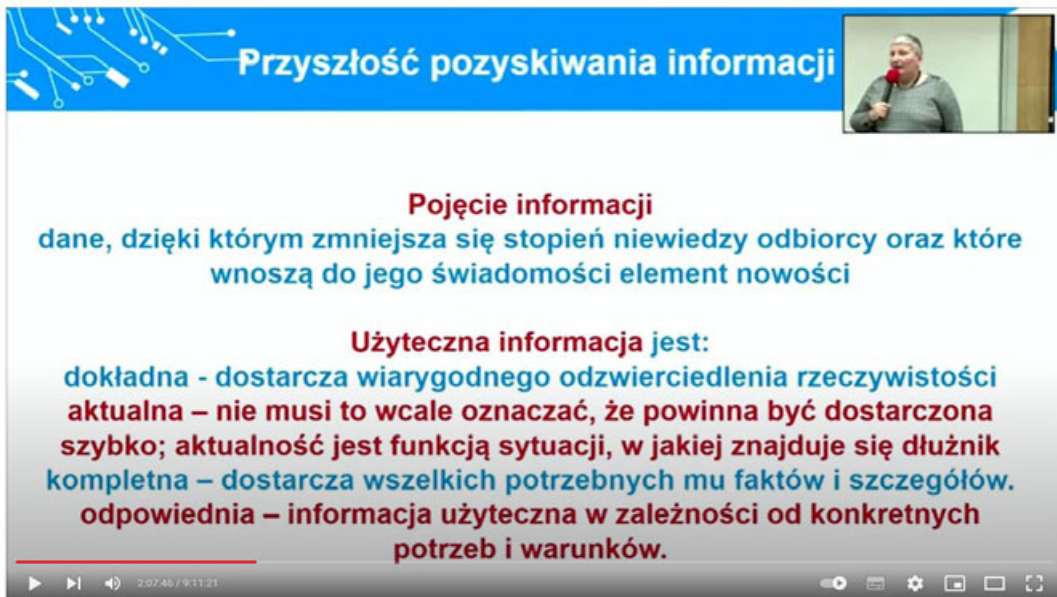
W sobotę 15 października 2022 r. zespoły projektowe przystąpiły do wyzwania, jakim było opracowanie aplikacji do zastosowania przez przedstawicieli zawodów prawniczych w ich codziennej pracy. Przez cały czas trwania hackathonu do dyspozycji uczestników pozostawało 19 mentorów: doświadczonych prawników i prawniczek, menadżerów i menadżerek, specjalistów i specjalistek z obszaru IT oraz ekspertek i ekspertów z zakresu wykorzystania sztucznej inteligencji w systemach informatycznych i teleinformatycznych.

Prowadzące: Klaudia Maciejewska i Weronika Reclaw

Po dobie zmagañ przedstawiciele dziesięciu drużyn zaprezentowali wyniki swoich prac przed jury i pozostałymi uczestnikami wydarzenia. Następnie odbyły się zamknięte obrady, mające na celu wyłonienie zwycięzców konkursu. W jury zasiadli:

- dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska prof. US,
- prof. dr hab. Jacek Gołaczyński,
- dr hab. Joanna Studzińska prof. ALK,
- Sebastian Szczepański, Prezes Currenda Sp. z o.o.,

Przyszłość pozyskiwania informacji

Pojęcie informacji
dane, dzięki którym zmniejsza się stopień niewiedzy odbiorcy oraz które wnoszą do jego świadomości element nowości

Użyteczna informacja jest:
dokładna - dostarcza wiarygodnego odzwierciedlenia rzeczywistości
aktualna – nie musi to wcale oznaczać, że powinna być dostarczona szybko; aktualność jest funkcją sytuacji, w jakiej znajduje się dłużnik
kompletna – dostarcza wszelkich potrzebnych mu faktów i szczegółów.
odpowiednia – informacja użyteczna w zależności od konkretnych potrzeb i warunków.

Wystąpienie dr hab. Kingi Flagi-Gieruszyńskiej prof. US – transmisja z Wrocławia

- Michał Gąsior (koordynator projektów technologicznych w Centrum GovTech),
- Daniel Paluszek (Ekspert ds. Zarządzania Danymi w Currenda Sp. z o.o., Python Developer).

Pracami jury kierowała przewodnicząca dr hab. Joanna Studzińska prof. ALK. Obrady zwieńczone zostały ogłoszeniem wyników. Na podium uplasowały się następujące zespoły (numeracja zgodna z zajęтым miejscem):

1. Digitalica z nagrodą 15 000 zł za moduł Obsłuż mnie,
2. WeDoIT z nagrodą 10 000 zł za moduł Asystuj mi,
3. Law Dash z nagrodą 5000 zł za moduł Obsłuż mnie.

Wydarzenie przebiegło zgodnie z harmonogramem.

Jego sponsorem była Krajowa Rada Komornicza.

Partnerami #hack4law byli: Microsoft, CQURE, Krajowa Rada Komornicza, Grupa. NET, Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy, 3QA, Akademia

Michał Gąsior
Koordynator Projektów Technicznych,
Centrum GovTech

Projektowanie systemów informatycznych dla administracji publicznej.

Wystąpienie na konferencji pt. Nowe wyzwania w administracji publicznej

Michał Gąsior

WSB w Dąbrowie Górniczej, Perspektywy Women in Tech, Women in Law, Future Col-lars, ELSA Gdańsk, Coders Lab.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: Prezydentka Miasta Gdańska Aleksandra Dulkiwicz, Prezydent Miasta Gdyni Wojciech Szczurek, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz, Prezydent Miasta Szczecin Piotr Krzystek, Rektor Politechniki Gdańskiej prof. dr hab. inż. Krzysztof Wilde.

Magdalena Kirska-Okuniewska, redaktorka prowadząca w Currenda Sp. z o.o.

Wśród patronów medialnych znaleźli się: Bezprawnik.pl, BulldogJob, magazyn „Programista”.

Wydarzeniami partnerskimi #hack4law były: Perspektywy Women in Tech Summit, Digital Festival, Jubileusz 20-lecia Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (CBKE).

Organizatorami wydarzenia byli: Currenda Sp. z o.o., Centrum Badawczo-Rozwojowe Currenda Lab, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, Stowarzyszenie Robotyków SKALP.

Druga edycja #hack4law udowodniła, że kooperacja pomiędzy obszarem prawnym i technicznym jest możliwa i przynosi ogromne korzyści. Uczestnictwo w wydarzeniu dawało możliwość zajęcia miejsca na podium, ale wymagało odwagi, by podjąć się tematu z pograni-

”
WYDARZENIE SKIEROWANE
BYŁO DO STUDENTÓW,
PROGRAMISTÓW, UX
DESIGNERÓW, PROJECT
MANAGERÓW, INŻYNIERÓW,
GRAFIKÓW, PRAWNIKÓW ORAZ
PRACOWNIKÓW WYMIARU
SPRAWIEDLIWOŚCI.

cza technologii i prawa oraz otwartości na proponowane przez organizatora moduły. Energia, zaangażowanie, pomysłowość, ambicja, przekraczanie granic, dostrzeganie niedoskonałości, braków, problemów i chęć wprowadzenia zmian – te wszystkie idee niewątpliwie przyświecały uczestnikom naszego hackathonu.

NIE UDAŁO CI SIĘ DOŁĄCZYĆ, BY WYSŁUCHAĆ PRELEKCJI WYGŁASZANYCH PIERWSZEGO DNIA #HACK4LAW, ALBO CHCIAŁ(A)BYŚ DO NICH WRÓCIĆ? ŻADEN PROBLEM.

Nagranie dostępne jest w internecie:

<https://www.youtube.com/watch?v=spCKJaTD2uY&t=21328s>

Już w sklepie Currendy!
www.sklep.currenda.pl

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

70-lecie UIHJ

Podczas dorocznego posiedzenia Rady Stałej Międzynarodowej Unii Komorników Sądowych (UIHJ) w Paryżu w dniach 24–25 listopada 2022 r. odbyły się obchody 70. rocznicy powstania UIHJ. Uroczystość miała miejsce w spektakularnej sali konferencyjnej Espace Niemeyer w Paryżu.

Na to wydarzenie Krajowa Rada Komornicza wydelegowała spośród swoich członków komornik sądową Małgorzatę Pędziszczak, która poprzednio reprezentowała samorząd komorniczy w 2021 r. na Kongresie UIHJ w Dubaju oraz w 2022 r. podczas wiosennej Rady Stałej UIHJ w Glasgow.

MAŁGORZATA PĘDZISZCZAK

Komornik Sądowy
przy Sądzie Rejonowym
Szczecin-Centrum w Szczecinie

Rada Stała UIHJ rozpoczęła się od minuty ciszy poświęconej komornik sądowej Ewie Kochańskiej oraz komornikowi sądowemu z Brazylii, który zginął podczas czynności związanych z doręczaniem korespondencji.

Znaczna część listopadowej Rady Stałej UIHJ poświęcona była obchodom 70-lecia organizacji. UIHJ została utworzona w 1952 r. z inicjatywy Jeana Soularda, prezesa Krajowej Izby Komorników Sądowych Francji, przez siedem państw (Belgię, Francję, Grecję, Włochy, Luksemburg, Holandię i Szwajcarię). Dziś liczy 102 kraje członkowskie, zrzesza urzędników z 98 krajów, z pięciu kontynentów i stanowi bez wątpienia najliczniejszą organizację zrzeszającą przedstawicieli zawodów prawniczych na świecie.

Obchody 70-lecia rozpoczęły się krótkim przemówieniem Prezesa UIHJ Marca Schmitza. Następnie mowy wygłosili Honorowy Prezydent UIHJ Leo Netten oraz Jej Ekscelencja

Rose Mutombo Kiese, Minister Sprawiedliwości Demokratycznej Republiki Konga, reprezentująca jedno z ostatnich państw, które wstąpiło w szeregi UIHJ.

Następnie odbyły się dwa panele. Pierwszy dotyczył historii i współpracy UIHJ z najważniejszymi organizacjami i instytucjami międzynarodowymi. Część tę moderował Jos Uitdehaag, I Wiceprzewodniczący UIHJ. Prelegentami byli Christophe Bernasconi, Sekretarz Generalny Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego, Ramin Garagurbanli, Przewodniczący Komisji Europejskiej Rady Europy

Wystąpienie Małgorzaty Pędziszczak

UIHJ ZOSTAŁA UTWORZONA W 1952 R. Z INICJATYWY JEANA SOULARDA, PREZESA KRAJOWEJ IZBY KOMORNIKÓW SĄDOWYCH FRANCJI, PRZEZ SIEDEM PAŃSTW (BELGIĘ, FRANCJĘ, GRECJĘ, WŁOCHY, LUKSEMBURG, HOLANDIĘ I SZWAJCARIĘ).

ds. Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ), Mayatta Ndiaye Mbaye, Dyrektor Generalny Wyższej Szkoły Regionalnej im. Sądownictwa (Ersuma), Jean-Philippe Rageade, dyrektor Akademii Prawa Europejskiego (ERA), Leo Netten, Joke Pisters, dyrektor projektu w Centrum Międzynarodowej Współpracy Prawnej (Holandia), Aida Kemelmajer de Carlucci, profesor Uniwersytetu z Mendoza (Argentyna), członek Rady Naukowej UIHJ, oraz Złoty Mihailoff (Bułgaria), konsultant ds. egzekucji.

Drugi panel dotyczył przeszłości, teraźniejszości i przyszłości UIHJ. Moderatorem był Mathieu Chardon, Sekretarz Generalny UIHJ. Głos w panelu zabrali: Françoise Andrieux, Honorowa Przewodnicząca UIHJ, Natalie Fricero, profesor uniwersytecki (Francja), członek rady naukowej UIHJ, Yacine Sene (Senegal), była wiceprzewodnicząca UIHJ, Honoré Aggrey (Wybrzeże Kości Słoniowej), były wiceprzewodniczący UIHJ, Aneliya Glavanova, sekretarz generalna Krajowej Izby Komorników Sądowych Bułgarii, Gary Crowe, administrator NAPPS (USA), Malone Cunha (Brazylia), dyrektor ds. stosunków międzynarodowych Krajowej Federacji Stowarzyszeń Federalnych Urzędników Sądowych Brazylii (Fenassoja) i członek zarządu UIHJ oraz Patrick Gielen (Belgia), sekretarz zarządu UIHJ. Wśród 200 gości byli także Erekle

Ghvinianidze, wiceminister sprawiedliwości Gruzji, Alexis Ndzuenukeu, kierownik Wydziału Prawnego i Komunikacji Stałego Sekretariatu stanu Ohada, Frédéric Georges, profesor Uniwersytetu w Liege, Alain Ngongang Sime, prezes Afrykańskiego Związku Komorników Sądowych, Patrick Sannino, prezes Europejskiej Fundacji Komorników, Michèle Isnard, wdowa po Jacquesie Isnardzie, honorowym prezesie UIHJ, Nicolas Isnard, syn Jacquesa Isnarda i burmistrz Salon-de-Provence (Francja), jego żona Isabelle Isnard, Marine Isnard, wnuczka Jacquesa Isnarda i prezes Stowarzyszenia Promocji Dzieła Jacquesa Isnarda (<http://jacquesisnard.fr>), Luisa Lozano, była sekretarz administracyjna UIHJ, Jean-Michel Rouzaud, prezes Krajowej Szkoły Procedur w Paryżu, a także prawie wszyscy członkowie Rady Naukowej UIHJ.

Benoît Santoire, Prezes Krajowej Rady Komorników Francji, podczas inauguracji Rady Stałej UIHJ przypomniał, jak ważne były powiązania między Francją – z inicjatywy powstania UIHJ – a UIHJ oraz potwierdził, że przywiązywał szczególną wagę do wspierania UIHJ przez cały okres swego mandatu, który rozpoczął się kilka miesięcy temu. Podczas obchodów szeroko przywoływano pamięć byłych prezydentów UIHJ, w szczególności Jacquesa Isnarda, prezesa przez

Audytorium

Rose Mutombo Kiese, Minister Sprawiedliwości Demokratycznej Republiki Konga

15 lat, w latach 1994–2009. Marc Schmitz zaprezentował prawie 200-stronicową, dwujęzyczną, francusko-angielską książkę, bogato ilustrowaną, przedstawiającą siedemdziesiąt lat UIHJ. Egzemplarz otrzymał każdy uczestnik obchodów 70-lecia UIHJ. Ceremonii towarzyszyły specjalne projekcje filmowe oraz występy muzyczne. Na zakończenie tego bogatego w emocje popołudnia Marc Schmitz wręczył Złoty Medal im. Jacquesa Isnarda UIHJ Christophe'owi Bernasconiemu, Leo Nettenowi, Yacine Sene i Luisie Lozano.

Rys historyczny UIHJ

W 1949 roku na francuskim Krajowym Kongresie Komorników Sądowych przewodniczący Jean Soulard po raz pierwszy wpadł na pomysł utworzenia międzynarodowej organizacji komorników sądowych – UIHJ. Po trzech latach spędzonych na nawiązywaniu kontaktów odbył się pierwszy kongres UIHJ. Miało to miejsce w Paryżu w 1952 roku. Obecni byli reprezentanci 7 krajów:

- Belgii,
- Francji

- Grecji,
- Włoch,
- Luksemburga,
- Holandii.
- Szwajcarii.

Przedstawiciele wszystkich delegacji postanowili powierzyć Komitetowi sporządzenie projektu statutu nowej organizacji, dając początek Union Internationale des Huissiers de Justice, Międzynarodowej Unii Komorników Sądowych (UIHJ). Duch oryginalnego tekstu pozostał praktycznie niezmieniony, a ostatnie poprawki przyjęte na kongresie w Kapsztadzie w maju 2012 r. nie wprowadzają istotnych zmian w jego istocie.

Cel UIHJ

Celem UIHJ jest reprezentowanie swoich członków w organizacjach międzynarodowych i zapewnienie współpracy z krajowymi organizacjami zawodowymi. UIHJ ma na uwadze promowanie traktatów międzynarodowych oraz wydajnego i skutecznego krajowego prawa procesowego i egzekucyjnego; ulepszanie takiego prawodawstwa oraz promowanie pomysłów, projektów i inicjatyw, które pomagają posuwać się do przodu i podnosić niezależną strukturę urzędników sądowych. Ponadto UIHJ wspiera urzędników sądowych, w szczególności poprzez swoje zaangażowanie w tworzenie i rozwój krajowych organizacji zawodowych, które zamierzają zostać członkami UIHJ. UIHJ aktywnie angażuje się tam, gdzie to możliwe, we wzmacnianie rządów prawa, podnoszenie statusu zawodu komornika sądowego i oferowanie swojej wiedzy fachowej na rzecz reformy sądownictwa.

UIHJ zrzesza obecnie 102 członków lub organizacji stowarzyszonych na mocy umów o współpracy. Po odegraniu aktywnej roli w ustanowieniu zawodu samozatrudnionego urzędnika egzekucyjnego w Europie Środkowej i Wschodniej, organizacja zaangażowała

Audytarium, na pierwszym planie Patrick Gielen

się w działania w całej Afryce. Obecnie stanowi siłę napędową dla instytucji egzekucyjnych w pracach nad podnoszeniem statusu zawodowego ich przedstawicieli. UIHJ kontynuuje działalność na półkuli zachodniej, w szczególności w Stanach Zjednoczonych, krajach Ameryki Południowej i na Karaibach. Zacieśnia również więzi z krajami Azji. Na globalnym rynku zdominowanym w dużej mierze przez ekonomię komornicy sądowi muszą wy-

pełniać swoją rolę poprzez umacnianie swej pozycji i pracę na rzecz jakości stanowiącego prawa. W zakresie prawa egzekucyjnego UIHJ proponuje wykorzystanie swojego doświadczenia i wpływów, aby wszędzie tam, gdzie to możliwe, orzeczenia sądowe były wykonywane z maksymalną skutecznością.

Członkostwo UIHJ w organizacjach międzynarodowych

POZIOM GLOBALNY

ONZ – UNCITRAL – UIHJ jest członkiem Rady Gospodarczej i Społecznej Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz członkiem obserwatorem Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego.

Haska Konferencja Prawa Prywatnego Międzynarodowego (HCCH) – UIHJ współpracuje w ramach Haskiej Konferencji Prawa

”
UIHJ PROPONUJE
WYKORZYSTANIE SWOJEGO
DOŚWIADCZENIA I WPŁYWÓW,
ABY WSZĘDZIE TAM, GDZIE
TO MOŻLIWE, ORZECZENIA
SĄDOWE BYŁY WYKONYWANE
Z MAKSYMALNĄ SKUTECZNOŚCIĄ.

Prywatnego Międzynarodowego, w szczególności w opracowywaniu konwencji o doręczaniu dokumentów i wykonywaniu orzeczeń.

Ekspertki UIHJ stale uczestniczą w projektach ufundowanych przez:

- Bank Światowy,
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy,
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR),
- Agencję Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID).

EUROPA

Rada Europy – UIHJ aktywnie uczestniczy w pracach grup roboczych, skupiając się na wdrażaniu traktatów, dyrektyw i rozporządzeń mających na celu tworzenie europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. Ma silne powiązania z Radą Europy jako międzynarodowa organizacja pozarządowa. Jest stałym członkiem obserwatorem Komisji Europejskiej ds. Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ) Rady Europy. Uczestniczy w posiedzeniach plenarnych CEPEJ dwa razy w roku, jest też członkiem różnych grup roboczych.

Unia Europejska – UIHJ uczestniczy w spotkaniach Europejskiej Sieci Sądowej (EJN) w sprawach cywilnych i handlowych. Bierze także udział w pracach grup roboczych ds. regulacji europejskich. Europejski Instytut Prawa (ELI) UIHJ jest członkiem założycielem Europejskiego Instytutu Prawa (ELI). Instytut ten jest niezależną organizacją non-profit utworzoną w 2011 r. w celu inicjowania, prowadzenia i ułatwiania badań, formułowania zaleceń i udzielania praktycznych wskazówek w dziedzinie europejskiego rozwoju prawa w kontekście światowym.

AFRYKA

OHADA – UIHJ utrzymuje silne relacje ze stałym sekretariatem OHADA (Organisation pour l'harmonisation en Afrique du droit des

affaires – Organizacja dla Harmonizacji Prawa Afrykańskiego) w Jaunde (Kamerun). W 2017 roku UIHJ zostało Partnerem Technicznym OHADA. Jako taki uczestniczy w posiedzeniach Rady Ministrów OHADA. UIHJ ściśle współpracuje również z Regionalnym Kolegium Magistratów (Ecole Régionale Supérieure de la Magistrature – ERSUMA) i podpisało umowę o współpracy z tą instytucją OHADA. ERSUMA odpowiada za organizowanie szkoleń dla sędziów pokoju i pracowników sądów pomocniczych w państwach członkowskich w zakresie prawa zharmonizowanego i prawa handlowego.

WAEMU – UIHJ utrzymuje również stosunki z Unią Gospodarczą i Walutową Afryki Zachodniej.

SADC – UIHJ współpracuje ze Wspólnotą Rozwoju Afryki Południowej (SADC), która posiada sieć czternastu krajów w swoim obszarze wpływów.

Podczas kontynuacji posiedzenia Rady Stałej UIHJ w piątek 25 listopada 2022 r. delegacje poszczególnych krajów miały możliwość wygłoszenia 5-minutowych wystąpień. O takie wystąpienie poprosiła również delegatka z polskiego samorządu, chcąc zwrócić uwagę organizacji międzynarodowej zrzeszającej komorników na agresję oraz bezpieczeństwo funkcjonariuszy egzekucyjnych – z uwagi na tragiczne wydarzenie, jakie miało miejsce w Polsce na tydzień przed posiedzeniem Rady Stałej UIHJ.

Wystąpienie zostało wygłoszone w języku angielskim i było tłumaczone symultanicznie na język francuski dla francuskojęzycznych uczestników Rady Stałej.

Poniżej treść wystąpienia:

„W poprzedni piątek nasza koleżanka została brutalnie zamordowana we własnej kancelarii. W tym tygodniu w Polsce odbywa się protest komorników. Nasze kancelarie są zamknięte dla stron postępowania. Praca, jeżeli się odbywa, to za zamkniętymi drzwiami.

”
W POPRZEDNI PIĄTEK NASZA
KOLEŻANKA ZOSTAŁA BRUTALNIE
ZAMORDOWANA WE WŁASNEJ
KANCELARII. W TYM TYGODNIU
W POLSCE ODBYWA SIĘ
PROTEST KOMORNIKÓW. NASZE
KANCELARIE SĄ ZAMKNIĘTE
DLA STRON POSTĘPOWANIA.

W ten sposób chcemy zwrócić uwagę nie tylko na tę tragedię, ale przede wszystkim na fakt wieloletniej eskalacji i przyzwalania na dezawuowanie naszego zawodu, na agresję wobec pracowników kancelarii, asesorów oraz komorników; agresję zarówno fizyczną, jak i werbalną, także w internecie. W dzisiejszych czasach to właśnie internet nakręca spiralę nienawiści, gdyż jest najszybszym sposobem na rozpowszechnianie treści.

Artykuły medialne, które pojawiły się bezpośrednio po tej tragedii, opatrzone były komentarzami, które są przerażające. Nawołują do kolejnych zbrodni wobec komorników. Nienawiść występująca w internecie jest czymś niewyobrażalnym, zwłaszcza po tym wszystkim, co się stało. Nasze środowisko odbiera to jako nawoływanie do kolejnych morderstw komorników.

Regularne piętnowanie zawodu komornika, co należy stwierdzić z olbrzymim rozgoryczeniem, ma miejsce w Polsce również w sferze publicznej – w tym w wypowiedziach polityków. I to w sytuacji, gdy to na rzecz i w imieniu państwa komornicy wykonują wyroki.

Od wielu lat my wszyscy, którzy wykonujemy ten zawód, spotykamy się z tym samym. Od wielu lat mówimy o tym, że komornicy mierzą się z aktami agresji. Zgłoszenia ataków są umarzane, nie ma na nie właściwej reakcji. Ta tragedia była impulsem do utworzenia w Ministerstwie Sprawiedliwości

Union internationale des huissiers de justice
International Union of Judicial Officers

70
ans
years
1952 2022

70 ans d'expertise et d'actions internationales
au service de la profession d'huissier de justice

70 years of expertise and international activity on
behalf of the profession of the judicial officer

www.uihj.com

skrzynki mailowej, na którą można zgłaszać wszelkiego rodzaju niepokojące zachowania w stosunku do komorników. Ufamy, że spotkamy się z natychmiastową reakcją organów ścigania.

Nie mówi się o tym, że prowadzimy postępowania w celu odzyskiwania należności alimentacyjnych. Że bez nas wyrok zasądający np. wypłatę zaległych wynagrodzeń byłby zwykłą kartką papieru. Nasz zawód jest ciągle przedstawiany w sposób negatywny, przez pryzmat absolutnie jednostkowych przypadków, które zdarzają się nie tylko w naszym, ale we wszystkich zawodach.

Każdego z nas dotknęła ta tragedia, a najbardziej – co oczywiste – rodzinę zamordowanej Ewy Kochońskiej. Ewa była osobą ciepłą, pomagającą, przyjazną. Osierociła dwoje dzieci, w tym jedno niepełnosprawne. Prezes KRK pozostaje w kontakcie z rodziną.

W tych ostatnich dniach komornicy otrzymali wyrazy wsparcia od organizacji innych zawodów prawniczych – to gesty solidarności, które są dla nas bardzo ważne.

Oczekujemy, że również UIHJ będzie w swych działaniach podkreślać wagę zawodu komornika i uświadamiać społeczeństwo na całym świecie, iż zawód komornika jest ważny i potrzebny. Że bez nas wyroki nie będą wykonywane. Mamy również prawo oczekiwać wyrazów potępienia dla wszelkich

aktów agresji wobec komorników sądowych i ich pracowników, w sferze fizycznej i w sferze słownej – internetowej.

Potrzebujemy przebudowania i wzmocnienia naszych granic. Gdy ktoś z zewnątrz je narusza, bierzemy za to odpowiedzialność. Albowiem granice wyznaczamy przede wszystkim dla nas samych, a nie dla innych”.

Po tym wystąpieniu głęboko poruszeni przedstawiciele delegacji z Brazylii złożyli kondolencje na ręce polskiej delegatki. W Brazylii miała miejsce podobna tragedia: komornik zginął w trakcie czynności związanych z doręczaniem korespondencji. Mając na uwadze dalsze dyskusje oraz podjętą przez Krajową Radę Komorniczą w dniu 25 listopada 2022 r. uchwałę dotyczącą potępienia agresji przeciwko komornikom (uchwała KRK 2865/VII), problematyka dotycząca przeciwdziałania agresji wybrzmiała również na poziomie międzynarodowym.

Na koniec należy zaakcentować, że istnieje możliwość indywidualnego członkostwa w organizacji. (Szczegóły na stronie internetowej UIHJ: <https://www.uihj.com/directory/>). UIHJ zachęca również do śledzenia swojej aktywności online – na stronie internetowej www.uihj.com oraz w social mediach (LinkedIn oraz Facebook).

Od Autorki

Gdy piszę ten artykuł, VII kadencja KRK zmierza ku końcowi. Nie wiem jeszcze, czy nadal będę reprezentować polskich komorników na arenie międzynarodowej. Jednakże z tego miejsca chciałam podziękować Koleżankom Komorniczkom i Kolegom Komornikom oraz całej Krajowej Radzie Komorniczej za zaufanie, jakim zostałam obdarzona. Dziękuję za tę unikalną możliwość wyjścia poza prace w ramach działań polskiego samorządu komorniczego. Wiem, że wśród komorników oraz w samorządzie są nie tylko zwolennicy naszej przynależności do UIHJ. Wydaje się jednak, że w dzisiejszych czasach nie możemy pozwolić sobie na opuszczenie szeregów takiej organizacji. Skazalibyśmy się na marginalizację, a może nawet wykluczenie. Prezydent UIHJ Marc Schmitz podkreśla zawsze „Our union is our strength” (Nasza Unia jest naszą siłą). Głęboko w to wierzę, jeżeli chodzi o nasz samorząd komorniczy.

Już w sklepie Currendy!

www.sklep.currenda.pl

Zasada dyspozycyjności stron postępowania egzekucyjnego

Joanna Szachta

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

NOWA
CURRENTA
NOWA
CURR
NOWA
CURRE

NOWA CURRENTA

CURRENTA SP. Z O.O.

al. Niepodległości 703A, 81-853 Sopot

tel : +48 608 587 257

e-mail: nowa.currenta@currenta.pl

www.sklep.currenta.pl, www.czytelnia.currenta.pl

NO